

STANOVANJSKI ZAKON – TRETJIČ!

Veliko zanimanje za nakup stanovanj

Doslej smo prodali že okrog 280 občinskih stanovanj, so povedali predstavniki SKG na zadnji seji občinskega Izvršnega sveta, ko je le ta obravnaval program izvajanja stanovanjskega zakona v naši občini. Za nakup stanovanj, ki jih prodaja občina (to so predvsem dosedanja solidarnostna stanovanja in stanovanja delovne skupnosti občinskih upravnih organov), je med sedanjimi stanovanjci (nosilci stanovanjske pravice) zelo veliko zanimanje.

Glede na to, da se v zadnjih dneh pogosto pojavljajo vprašanja, kdo je plačnik prometnega davka in ali SKG, ki ga je občina pooblastila za prodajo svojih stanovanj, pri tem ne zaračunava previsokih stroškov, se je največji del razprave gibal okrog tega vprašanja.

Izvršni svet je bil mnenja, da bo vztrajal pri predlogu, naj prometni davek, ki znaša 2 % od prodajne cene (ta je za 60 % manjša od ocenjene vrednosti stanovanja), plača kupec. Po zakonu je namreč tak dogovor v pogodbi med prodajalcem in kupcem mogoč.

Pri prodajni ceni povprečnega stanovanja bi znašal prometni davek okrog 8.000 tolarjev. Kupec pa bo v ugodnejšem položaju, ker bo prišel do stanovanja še po sedanjih vrednostih točke.

Naknadno se je Izvršni svet odločil tudi, da kupcem ne bo treba kriti stroškov kupoprodajne pogodbe, pač pa jih bo krila občina. Kupec bo nosil samo stroške postopka na davčni upravi in vknjižbe v Zemljiško knjigo.

Kupec bo po mnenju Izvršnega sveta v ugodnejšem položaju kot v tistih občinah, kjer bo prodajalec prevzel plačilo prometnega davka. Tu bo kupec plačal večjo kupnino zaradi višje vrednosti točke, na katero čakajo v nekaterih občinah.

Cena za opravljanje poslov za prodajo stanovanj (to je tudi edini denar, ki gre SKG), ki jo je ponudilo Stanovanjsko komunalno gospodarstvo, je po mnenju Izvršnega sveta najugodnejša med vsemi ponudniki. Podjetje za promet z nepremičninami pri Stanovanjski banki Ljubljana bi za isti posel zaračunalo 3-5 % prodajne cene, podjetje COCODUO iz Ljubljane pa 2,5 % od ocenjene vrednosti stanovanj.

Kljub temu je Izvršni svet zahteval točno specifikacijo stroškov, ki jih bo SKG imelo s to prodajo. Verjetno bo ta cena za kupca sedaj nižja od 2,2 % kupnine, ker je občina

prevzela plačilo stroškov pogodbe.

Iz programa o izvajanju stanovanjskega zakona zvedemo, da je od skupno 2708 stanovanj 1907 v družbeni, 801 stanovanj pa v etažni lastnini. Stanovanja so sorazmerno stara, saj je njihova povprečna starost preko 38 let, le četrtina stanovanj so zgradili pred manj kot desetimi leti. Kar četrtina stanovanj je prenaseljenih, petina pa premalo zasedenih.

Po novem stanovanjskem zakonu bo občina ustanovila stanovanjski sklad, kamor se bo stekal denar od prodaje stanovanj. Ta sklad naj bi omogočal zlasti mladim družinam in ljudem z nižjimi prejemki priti do najemnega stanovanja.

Občina bo prevzela tudi skrb za graditev in pridobitev socialnih stanovanj. Splošni pogoji za upravičenost do dodelitve takega stanovanja bodo določeni s posebnimi republiškimi predpisi.

Občina bo zagotavljala tudi sredstva za kritje razlike pri plačilu stanarine tistim najemnikom, ki sami tega ne bi mogli.

Po zakonu bo občina ustanovila tudi svet za varstvo pravic najemnikov. Za kupce stanovanj je gotovo pomembna pravica, da, če gre za dotrajano stanovanje, lahko zahtevajo preveriti ustreznost točkovanja oz. vrednotenja stanovanja.

Posebej so v programu določene naloge občine kot lastnika stanovanj. Občina je s sprejemom stanovanjskega zakona postala lastnica poleg stanovanj delovne skupnosti občinske uprave tudi vseh tako imenovanih solidarnostnih stanovanj. Takih stanovanj je v naši občini 714, od tega 479 solidarnostnih.

Stanovanjski fond občine je razporejen v 180 stanovanjskih hišah. Za njihovo vzdrževanje bo občina sklenila pogodbe s pooblaščenimi organizacijami. Seveda bo tudi večina teh stanovanj odprodanih sedanjim nosilcem stanovanjske pravice.

Sklenitev pogodbe s SKG odložena

Izvršni svet je obravnaval tudi predlog pogodbe o upravljanju občinskih stanovanjskih hiš.

Občina naj bi pooblastila Stanovanjsko-komunalno gospodarstvo Kamnik, da v njenem imenu upravlja in vzdržuje vse stanovanjske hiše, katerih lastnik je občina. Višina stroškov upravljanja, prenove in izboljšav, ki jih bo nosila

občina v sorazmerju z lastniškim deležem v posamezni hiši, bo določena s posebno pogodbo za vsako stanovanjsko hišo posebej. Ker bodo o določitvi upravnika soodločali tudi lastniki stanovanj v posameznem stanovanjskem bloku, je Izvršni svet danes odložil sprejem pogodbe. Pooblastil je SKG, da se v imenu občine z ostalimi lastniki stanovanj dogovori o izbiri upravnika za posamezne stanovanjske hiše.

Izvršni svet je tudi sklenil, da mora SKG dostaviti sekretariatu za urejanje prostora seznam vseh stanovanjskih sosesk, kjer še ni urejeno lastništvo stavbnega in funkcionalnega zemljišča. Potrebno bo rešiti tudi vprašanje namembnosti sredstev, ki jih bodo zavodi (šolstvo, zdravstvo) dobili od prodanih stanovanj, če niso bila zgrajena iz sredstev skupne porabe, pač pa s samopriskvkom in denarnim podjetij. Tega denarja ne bi smeli porabiti za osebne dohodke.

FRANC SVETELJ

IS IN SO KAMNIK

Nepreklicen odstop

Podpisani Tone Stele, zadolžen za obrt in turizem pri Izvršnem svetu skupščine občine Kamnik, nepreklicno odstopam s tega položaja.

Prav tako odstopam iz naslednjih organov IS:

- Komisije za obrt in turizem

- Odbora za Veliko planino

Obrazložitev:

Omenjene funkcije sem opravljal neprofesionalno in sem zato upravičeno pričakoval, da bom imel pri svojem delu pomoč pri upravnih organih občinske skupščine. Prav tako moje večkratne ustne in pisne zahteve Izvršnemu svetu za profesionalizacijo kadrov na turističnem in obrtnem področju do danes niso bile uresničene.

Vsled neprofesionalnega dela na dveh prednostnih področjih občinskega programa se je kratkoročni program le delno izpolnil, in ker sem izgubil upanje, da se bo v kratkem stanje izboljšalo, nepreklicno odstopam z omenjenih funkcij.

Tone Stele

Je sploh mogoče, da se sredi 21. stoletja, sredi Evrope, še dogajajo strahote, kot je vojna na Hrvaškem?

Je mogoče, da ljudje, ki so še pred letom in pol gojili »bratstvo i jedinstvo«, danes ubijajo drug drugega?

Je mogoče, da se hrvaška zemlja, turistični biser, z vsakim dnevom bolj preobraža v najbolj krvavo svetovno klavnico?

Je mogoče, da nihče od njih, ki imajo v rokah »skarje in platno«, noče razumeti, da pride trenutek, ko je človeško življenje pomembnejše od denarja?

Je sploh mogoče...?

Mogoče je, vojna vsak dan bolj divja, mrtvih je vse več, hrvaška mesta so razrušena, kulturni spomeniki uničeni, Evropa in svet še vedno le opazujeta, otroške oči in nemi pogledi mater, ki smo jih obiskali v mekinjskem samostanu, pa so polni bolečine in vprašanj, na katere ne vedo odgovorov. Kljub temu so se lovci iz LD Sela, ki so me povabili s seboj,

prisrčno zahvalile za darila, zimska obuvala, ki so jih prejeli njihovi otroci. Njihova hvaležnost je velika, njihova prisrčnost prav tako, nikomur, matere in otroci, prav nikomur pa ne boste dolžni hvaležnosti za konec vojne, kajti današnji razviti in »demokracijski« svet si na svojo vest ne bi smel naložiti takšne razčlovečenosti in krute morije.

M. ROMŠAK

Predstavitve knjige Ivana Sivca

IN VEČNO BODO CVETELE LIPE

bodo – v soboto, 7. 12., ob 18. uri v Mostah
v nedeljo, 8. 12., ob 15. uri v Komendi,
v petek, 13. 12., ob 18. uri v Kamniku
knjigo bodo predstavili:
Ivan Sivec, avtor
Andrej Kurent, dramski prvak
Metod Borvc s 25-minutnim filmom
Matija Remše, urednik Mohorjeve družbe

Iskanje delavskih pravic

O usodi delavcev Utokove usnjarne je Kamniški občan že pisal. Dotaknil se je tudi dela sindikata, ki je slepo zaupal vodstvu Utoka do, skoraj, njegovega konca. Ob prvem zaresnem sindikalnem koraku pa mu je bilo jasno povedano, naj »nebodigatreba« ne vtika nos v stvari, ki jim ni kos.

Kje zdaj, »ranjeni lev«, išče pravico?

Ubral je pravo pot k iskanju pravice – na Temeljno sodišče v Ljubljani. Še pred tem je poiskal pomoč na Službi pravne pomoči pri Svoobodnih sindikatih Slovenije, ki je za delavce Utokove Usnjarne prijavila upniške terjatve delavcev iz naslova delovnega razmerja.

Kaj vse uveljavlja v terjativah, »težkih« okoli 22.000.000 SLT:

- razliko izplačil osebnega dohodka za leto 1991
- izplačilo jubilejnih nagrad
- izplačilo odpravnin ob upokojitvi
- izplačilo stroškov v zvezi z delom (prehrana, prevoz, službena potovanja).

Vse terjatve so vključene v stečajno maso podjetja, delavcem pa

naj bi se izplačale v polnem znesku.

O tem in o trenutnem stanju v Usnjarni ter o poteku stečajnega postopka bodo delavci razpravljali na sindikalnem članskem sestanku v četrtek, 21. 11. 1991, nanj pa bodo vabljeni prav vsi prizadeti delavci.

Vse to bom za bralce Kamniškega občana zabeležila tudi

IVANA SKAMEN

SOCIALDEMOKRATI

Management – drugič!

Na naš članek v prejšnji številki Kamniškega občana smo zaznali kar precejšen odziv. Zato nadaljujemo na isto temo, tokrat malo bolj resno.

V delovni pogodbi, ki smo jo omenjali, so dokaj izraziti »zaščitni ukrepi«, kot smo jih poimenovali. Poleg točke, ki določa, da ob odhodu iz firme dobi direktor še toliko in toliko plač, skupaj kar zajetno vsoto, je še ena, ki se nanaša na »nezakonito prenehanje direktorovanja« in seveda spet omenja določeno popotnico. Sprašujemo se, ali je vzrok temu dvom v lastne sposobnosti, v sposobnosti kolektiva ali splošen pesimizem v zvezi z gospodarsko situacijo na Slovenskem? Po vsebini teh dveh točk pogodbe kaže, kot da se vrli menažerji bolj pripravljajo na odhod kot pa ne resno delo, in hočejo ob tem kar največ iztržiti od svoje firme. Če pomislimo na to, da nezakonito prenehanje delovnega razmerja povzroči predvsem nerazčistični odnosi, neurejeno poslovanje, slabo gospodarjenje itd., za kar so odgovorni predvsem direktorji sami, nam ni jasno, zakaj naj bi tak odhod spremljala še nagrada?! Odpravnina naj bi bila predvsem odškodnina za dolgoletno vestno delo in za izpraznjeno delovno mesto, ne pa nagrada za beg s potaplajoče se ladje. Zato priporočamo delavskim svetom, da ob podpisovanju pogodb pazijo, da se ne bo direktorju bolj izplačalo iz njihovega podjetja oditi kot pa v njem delati, razen če smatrajo, da bo slednje za podjetje koristnejše.

Naslednja stvar je stimulacija oz. soudeležba direktorja pri razdelitvi dobička. Ta naj bi znašala do 40 % letnega zaslužka, in to delno v gotovini, delno pa v delnicah firme. Ta način stimuliranja se nam zdi dober, saj bi uspešen menažer postal z leti vse bolj udeležen tudi kot delničar, s tem pa bi se seveda še dodatno povečal njegov interes za uspešno poslovanje. Opozorili pa bi na merilo pri ugotavljanju, ali je bil dobiček dejansko ustvarjen in kolikšen je bil. Izplačilo stimulacije iz le-tega je namreč močno vprašljivo v sedanjih situaciji, ko delavci delajo skoraj zastoj, saj večina ne dobi niti 250DEM v realni vrednosti. Dobitek naj ne bi bil ustvarjen na podlagi nizkih plač delavcev, pač pa bi bila direktorjeva stimulacija odvisna tudi od višine zneska denarja, ki je bil oddvojen za plače.

Da le zadovoljen delavec dobro dela, ni le fraza, saj je znano, da izdelki firm s podcenjenim delom niso konkurenčni v kvaliteti. Da pa nas je v preteklosti prav to ločevalo od Evrope, tudi ni treba posebej poudarjati. Priporočamo delavskim svetom in sindikatom, naj dobro preberejo in pretehtajo vsako zadevo, ki jo podpišejo, saj bodo razmere v podjetjih odvisne tudi od stopnje soodločanja, ki jim ga bo uspelo doseči.

AV za SDSS PRESS

MIKLAVŽEVANJE PO STAREM OBIČAJU

Odbor za oživiljanje in negovanje starih običajev in tradicije pri Slovenskih krščanskih demokratih v Kamniku tudi letos pripravlja Miklavževanje. Ta lepi stari ljudski običaj, ki je bil na Kamniškem do druge svetovne vojne močno razširjen, bodo priredili v četrtek, 5. decembra, ob 17. uri v veliki dvorani kina Dom.

Darila bo sprejemala gospa Goltes, Medvedova ulica 11, 3. in 4. decembra od 16. do 18. ure.

Prisrčno vabljeni!

Naslednja številka Kamniškega občana bo izšla 5. decembra. Prispevke sprejemamo do 27. 11.; oglaš, zahvala, obvestila pa do vključno 3. decembra.

STANOVANJSKI ZAKON – KUKAVIČJE

JAJCE?!

Tok, tok, tok,...

...trenutek za tem se na vratih prikaže zaskrbljena podoba mlade žene. Bledica na obrazu ni edina, ki mi daje slutiti, da je nekaj hudega prignalo mlado ženo skozi vrata socialne delavke. Dlani ji očitno drhtijo in papir, ki ga drži v rokah, zgovorno odkriva njene skrbi.

Besede, ki sem jih strnila v prispevek Stanovanjski zakon – kukavičje jajce, so se prehitro uresničile. Kajti pred menoj se je ta trenutek razgrnila vsa majhnost človeka in njegove družine iz roba ekonomske in socialne varnosti.

Od tam, kjer ni kaj vzeti, ni moč dati!

Pa četudi gre samo za borih 10% kupnine prodajne vrednosti stanovanja. Ob vseh popustih je to še vedno skoraj 100.000 tolarjev, ki jih bo ta žena pred menoj zaslužila v letu dni!

Ampak, to ženo ni prignalo k meni samo to!

Je 13. točka kupoprodajne pogodbe tiskarski škrt?

Da bi le bil, saj gre sicer za čisto preprosto goljufijo. Kajti ta »nesrečna« številkica 13 nalaga stroške prometnega davka, stroške pogodbe ter stroške prepisa in vpisa v zemljiško knjigo kupcu. Nepravilno! Republiški zakon o trgovanju z nepremičninami in Stanovanjski zakon nalagata plačilo prometnega davka prodajalcu, razen če se pogodbeni stranki ne dogovorita drugače.

Sta se dogovorili drugače?

Kje pa! V trenutku, ko se je podpisovala ta pogodba iz drhtečih dlani, je bil čas – sveta vladar. Iztekale so se namreč zadnje urice veljavnosti vrednosti točke – 66,60 tolarja. In potem – adijo edinstvena priložnost za nakup poceni stanovanja. Seveda je ob tem dejstvu 2% prometni davek mačji kašelj. Zato bi vsak poskus dogovarjanja s strani kupca pomenil golo sitnarjenje in dlakocepstvo, pa tudi izigravanje »dobrotnikov« v Stanovanjsko komunalnem gospodarstvu Kamnik.

Ne vem, kako naj pomagam mladi ženi. Samo gledam ji v obraz in vidim njeno grenkobo. V sebi pa preklinjam »pametnjakoviče«, ki jih je okronala mlada slovenska država.

IVANA SKAMEN

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE

V žarišču: telefonija in črnograditeljstvo

Novembrska seja občinske skupščine, vodil jo je predsednik Maks Lavrinc, je imela kar 14 točk dnevnega reda. Kljub temu pa so jo delegati tokrat po daljšem času uspeli spraviti pod streho v enem dnevu, brez odloženega nadaljevanja.

Največ razprave delegatov sta bila deležna poročila sklada stavbnih zemljišč za lansko leto, in sicer v tistem delu, kjer je bil govor o gradnji telefonskega omrežja in, seveda, problematika črnograditeljstva v naši občini.

Konec akontacij za telefon

Zadeva je zgodovinska, je dejal Milan Windschnurer, predsednik upravnega odbora sklada stavbnih zemljišč, ko je pojasnjeval lansko delovanje sklada, čemur so kritično pritrili tudi nekateri delegati. Zato se je podrobneje lotil problematike izgradnje telefonskega omrežja, ki že dlje časa žuli številne naročnike. Še posebej tiste, ki so letos poleti prejeli dodatke k pogodbi o financiranju telefonskega omrežja z novo akontacijo in še vedno brez končnega obračuna stroškov. Po besedah predsednika UO sklada so večji stroški tudi posledica dejstva, da gradijo sedaj okrog 7000 priključkov, kar je precej več, kot so prvotno predvidevali. Vendar s končnimi podatki o stroških delegatom ni mogel postreči. Povedal je, da bo sklad lahko sam prodal le okrog 4.500 priključkov, za druge pa se bodo morali dogovoriti s PTT podjetjem. Sedaj v skladu delajo natančen izračun končne cene. Zato bodo naročnikom poslali nove dodatke k pogodbi z višino obveznosti, ki bo določena na podlagi končne cene. Poskusili so tudi revalorizirati leta 1987 in 1988 vplačane zne-

ške, vendar imajo pri tem velike težave zaradi takratnega nerealnega tečaja dinarja. Do 8. 10. letos je bilo od naročnikov, iz proračuna in od krajevnih skupnosti vplačanih 99,5 milijona tolarjev, nepokritih pa je še 30 milijonov tolarjev stroškov.

Stroški inženiringa (SKG) znašajo 1,5% od končne cene investicije.

Delegati so v razpravi zahtevali čiste račune, kot je poudaril Miha Redja iz Stola, ker so bili telefonski kabli nabavljeni za celotno omrežje. Imel je tudi pomisleke glede neomejene solidarnosti pri pokrivanju stroškov. Vendar je Windschnurer pojasnil, da je bila za vse naročnike v občini dogovorjena enotna cena, razlika bo le v tistih krajevnih skupnostih, ki niso dale svojega deleža iz samopriskupke.

Ni treba več begati ljudi z aneksi, dokler ne bo znana končna cena, je v imenu naročnikov, ki so zavrnila dodatek z novo akontacijo dejala Ida Kočar. Nekaterim delegatom (Andrej Skodlar) ni šlo v račun, saj bi moral biti zaradi večjega števila priključkov en priključek cenejši, ne pa dražji.

Kot je povedal inž. Janez Turnšek (SKG), odnosi s pošto doslej niso bili najboljši, saj se sklenjeni dogovori niso uresničevali. Od PTT so pričakovali več pomoči. Od skupno 6.800 števil naj bi financirali prek sklada le 4.200 priključkov, druge pa naj bi prodala pošta.

Doslej je bilo na centralo na Bakovniku priključenih 2093 naročnikov, v novembru pa bodo priključili 700 naročnikov iz Novega trga, Mekin in z Jeranovega.

Kot kaže, še vedno ni povsem jasno, ali so naročniki leta 1987 podpisali pogodbo o financiranju za celotno omrežje ali samo za primarni del (krajno omrežje).

Branko Novak je povedal, da v njegovi pogodbi piše, da bo zgrajeno omrežje do hišne omarice. Janez Turnšek pa je zatrjeval, da projekt, ki je predmet pogodbe, predvideva samo krajno kabelsko omrežje.

Delegati so na koncu pritrili predlog sklepa, ki ga je v imenu Izvršnega sveta predlagala predsednica Marija Sitarjeva, naj sklad stavbnih zemljišč do naslednje seje Skupščine delegatom predloči način, kako bo določil končno ceno, in poda natančno poročilo o financiranju gradnje telefonskega omrežja.

Barvitost črnih gradenj

Ena od značilnosti informacije o problematiki črnograditeljstva v občini Kamnik, ki jo je občinskim delegatom predložil Izvršni svet je, da skuša predvsem razčleniti vzroke za stanje na področju nezakonitih ali tako imenovanih črnih gradenj v občini in da v njej ni imen kršiteljev predpisov, kot so nekateri pričakovali. Toda zato razprava ni bila nič manj razgibana.

Kamniška barvitost gradenj ni nič drugačna od stanja v drugih občinah, je dejal Bojan Mlakar direktor zavoda za prostorsko urejanje in varstvo okolja. Taka »barvitost« je posledica vsaj dveh razlogov: neurejenega stanja planskih dokumentov in zastarele, neživiljske prostorske zakonodaje.

akt ne predvideva za gradnjo. Seveda za tako gradnjo ni dobil dovoljenja. Po njegovem mnenju bi morala biti soglasja bolj svetovalna, ne pa zgolj omejujoča. Zato se večkrat razna predhodna, začasna in podobna soglasja spremenijo v zapoznela soglasja.

Nekatere delegate, med njimi Marjeto Humarjevo, je zanimalo, koliko predlogov sodniku za prekrške so dali inspektorji in koliko ustavitvenih odločb je bilo realiziranih. Vendar odgovora na to vprašanje niso dobili.

Do predloženega gradiva je bil zelo kritičen Igor Podbrežnik, ki je menil, da marsikaj za zaježitev črnograditeljstva lahko storimo že sedaj, ne da bi čakali, kaj bodo pripravili v Republiki. Naštel je nekaj primerov, kjer bi občinski organi morali hitreje ukrepati. Po njegovem mnenju se ne ukrepa v določenih primerih tudi zato, ker so nekatere občinske uradnice v sorodu s črnograditelji. Kako bo potem kdo v hribih spoštoval zakon, če vidi, da ga kršijo tisti, ki bi morali biti drugim za zgled.

Zelo odločen je bil tudi Matvez Skamen, ki je menil, da bi moral na delegatska vprašanja in pobude v zvezi s črnimi gradnjami v Volčjem potoku reagirati tudi predsednik občinske skupščine.

Dejal je, da je DEMOS na nekaj sestankih pripravil svoje predloge za razreševanje problematike črnih gradenj in da so ti dobronamerni.

Branko Novak je seznanil delegate z odgovorom republiškega izvršnega sveta na svojo poslansko pobudo v republiški skupščini v zvezi s potrebno spremembo predpisov o urejanju prostora in graditvi objektov. Povedal je, da bo Izvršni svet upošteval predloge, da bi postopke za pridobitev lokacijskega in gradbenega dovoljenja združili.

Po mnenju Bojana Pollaka ni toliko pomemben poimenski seznam črnograditeljev kot seznam nezakonito zgrajenih objektov, ki bi jih bilo mogoče legalizirati, in objektov, ki jih je treba porušiti.

Delegati so nato sklenili, da dokaj obsežna informacija ostane v osnutku in da jo Izvršni svet do ene prihodnjih sej Skupščine dopolni s predlogi in pobudami, danimi v razpravi.

F. SVETELJ

PO STOPINJAH TV ODDAJE

Sizifovo delo

Z velikim zanimanjem sem prisluhnila oddaji SIZIF na kamniški CATV IMPULZ. Ker nekaj malega že vem o novem Stanovanjskem zakonu in malo več o (stran)poteh odprodaje družbenih stanovanj imetnikom stanovanjske pravice, sem pričakovala, da bo oddaja tudi meni »odgovorila« na številna vprašanja in nejasnosti v zvezi s tem.

A so po končani oddaji vsa moja pričakovanja ostala neizpolnjena, pridružila pa se jim je še mešanica razočaranja in jeze.

Zakaj?

Voditelj oddaje je k besedi najprej povabil »prizadetega« kupca g. Rudija Meršaka in »zagovornika« za odpravo nepravilnosti (ki jih je navajal g. Meršak) g. Igorja Podbrežnika, predstavnika Demosa na Kamniškem. Sogovornika sta želela pojasniti gledalcem dileme, ki se pojavljajo v zvezi z odprodajo družbenih stanovanj preko Stanovanjsko komunalnega gospodarstva Kamnik, a sta bila mlačna in nedorečena. G. Meršak je bil premalo konkreten in razgovorljiv. G. Podbrežnik pa ni bil čisto jasev, v čigavem imenu je bil gost oddaje. Puščal je vtis, da hoče biti oboje hkrati – kot sam osebo in kot predstavnik Demosa. Zato me njegove besede niso prepričale o prizadevanju Demosa (ali njega osebno), da bi odprodaja stanovanj tekla po zakoniti poti. Ker je mimogrede tudi omenjal, da je takšna prodaja stanovanj v škodo družbenega premoženja, moram seveda zapisati, da to mnenje ni bilo potrebno, saj je bilo jedro razgovora drugačno. Še posebej pa to ni zanimalo vseh tistih gledalcev, ki vemo, da je zakonodajno (ki predpisuje takšno odprodajo družbenega premoženja) predlagala Demosova vlada po svojem Demosovem ministru in potrdila republiška skupščina, ki ima več kot polovico Demosovih poslancev. Vlak s Stanovanjskim zakonom pa je odpeljal med ljudstvo brez dilem, ki se porajajo zdaj, brez učinka, seveda.

Tudi posnetek s seje občinske skupščine, na kateri je bil izražen sum v korektnost izvajanja (predvsem točkovanja) odprodaje stanovanj prek pooblaščenega Stanovanjsko komunalnega gospodarstva, vtisa mlačnosti in nedorečenosti ni popravil.

Vse to me je pošteno jezilo. Naj-

prej zato, ker vem, da verjetno obstajajo vzroki za opozorila na napake Stanovanjsko komunalnega gospodarstva, pa tudi zato, ker se je oddaja začela in nadaljevala – v velikem slogu.

Suveren nastop SKG (Stanovanjsko komunalnega gospodarstva)

Kdor zna, ta zna! Pred seboj sem imela povsem drugačno sliko kot pri prejšnjem nastopu. Za »dober vtis« je bilo najprej na vrsti zahvaljevanje CATV IMPULZ-u za dobronamerno povabilo v studio (saj do sedaj SKG še nihče ni prošil za pojasnilo, ampak vsi po vrsti vanj samo sumničijo in ga obtožujejo), nato je sledilo začudenje in ščepec graje vsem »sumničavim« in »kritikom« njihovega dela. Skratka, vsega je bilo ravno prav. Pogovor je spominjal na šumeč potoček, ob katerem si človek oddahne od skrbi, razbistri glavo in misli. Sama odločnih, strokovnih in dobronamernih razlag direktorja SKG g. Grilja nisem sprejemala tako. Že ob sami besedi SKG Kamnik se vedno oglasi spomin na zvijače in ukane, s katerimi nas je, kupce stanovanj v bloku na Zikovi 7 v Kamniku, pred mnogimi leti poskušal temeljito opehariti pri ceni kvadratnega metra stanovanj. Prav nič si ne morem pomagati, da bi moj »pretvornik« besede in dejanja tega »gospodarstva« sprejemal tako, kot so »predvajane«. Zato predlagam vsem kupcem stanovanj, naj enotno in organizirano nastopijo, če menijo, da se jim godi krivica.

Besede g. Grilja je podkrepila še g. Cerarjeva in jih celo dokumentirala s papirji, ki niso povedali kaj dosti, pa če se je snemalec oddaje še tako trudil.

Skratka, zelo prepričljiva sta bila, vprašanja voditelja oddaje pa natanko takšna, da so odgovori nanje vse obtožbe in kritike briljantno ovrgli. Gledalci smo tako izvedli, da je bilo vsako sumničanje občinskega Izvršnega sveta in

Skupščine v pooblaščenega prodajalca družbenih stanovanj – SKG – nepotrebno in krivično, da se kupci stanovanj neupravičeno pritožujejo in da je SKG storil čisto vse (delal je tudi ponudi do zgodnjih jutranjih ur), kot se je pričakovalo od vsakega dobročutnega prodajalca stanovanj.

Najbolj groteskno pri vsem tem pa je bilo dokazovanje g. Grilja o **superiornosti SKG**: v isti sapi je bil najboljši zastopnik za prodajo stanovanj (po pooblastilu Izvršnega sveta in načelih, naj se pri prodaji ohranja vrednost družbenih stanovanj) in najboljši prodajalec po najugodnejši vrednosti točke stanovanj (torej najboljši za kupce, ki so želeli kupiti poceni stanovanja, kar pa je v nasprotju z ohranjanjem vrednosti družbenih stanovanj). Kajti v oddaji je izjavil, da so ONI (kdo?) sklenili, da bodo obravnavali vse vloge (s popolno dokumentacijo), ki bodo prispele na dan »X«, po stari vrednosti točke.

Verjamem, da so prenekerim gledalcem od dobrih namenov Stanovanjsko komunalnega gospodarstva stopile solze v oči.

O sami oddaji želim dodati še naslednje:

Problematika še zdaleč ni tako enostavna, kot so voditelji oddaje SIZIF »zagrizli« vanjo. Ni vseeno, kdo je prvi in kdo zadnji sogovornik, še posebej, če zadnji ve, kaj je prvi govoril. Vsekakor bi oddaja povsem drugače izvenela, če bi se sogovorniki soočili in se pogovarjali v dialogu. Pripombe in kritike bi dobile vsebino in težo, odgovori in pojasnila nanje pa bi verjetno ne prihajali tako gladko in razumljivo samo po sebi, kot so.

Kakršenkoli je že bil namen voditelja oddaje (ne izključujem tudi možnosti, da je bil povsem korekten in dobronameren), Stanovanjsko komunalnemu gospodarstvu je omogočil, da se je v lastnem potoku resnic izvajanja prodaje stanovanj opral vseh obtožb in sumničenj.

Zato o voditelju oddaje in oddaji sami le še to: Naj bo SIZIF – vsebina oddaje in ne voditelj, ki oddajo spremeni v – Sizifovo delo!

IVANA SKAMEN

Jaz tebi,

Sem kot pobudnik razčiščevanja poslovanja Stanovanjsko komunalnega gospodarstva Kamnik dregnul v osje gnezdo?!

Po svojem osebnem prepričanju sem; a ker mi nekateri, ki so prisluhnilli razgovoru v oddaji SIZIF na kamniški CATV, v kateri je voditelj oddaje povabil k besedi tudi »obtoženega«, ne verjamejo čisto, seveda ne morem molčati. Skozi zapisane besede želim opozoriti kupce stanovanj na potrebno pazljivost pri sklepanju kupoprodajnih pogodb.

A ne le to; s tem odgovorom želim tudi ovreči odgovore, ki jih je podjetje SKG Kamnik dalo na vprašanja voditelja.

Neurejena dokumentacija

Stanovanjsko komunalno gospodarstvo kot upravljalec občinskega stanovanjskega fonda ni uredilo dokumentacije, kot mu je to naložil UR-LIST SRS, št. 25/81. Neurejenost je jasno razvidna iz dokumentacije, ki je potrebna za sklepanje pogodb ob odprodaji družbenih stanovanj. Popis stanovanj, izražen s točkovanjem; namreč vsebuje tudi tiste kvadratne metre stanovanj, ki ne sodijo v predmet prodaje. Ali drugače: prodajajo se tudi prostori, navedeni v 8. členu stanovanjskega zakona, in to kot celota, ki jo določa 2. člen istega zakona, v katerem je natanko opredeljeno, kaj »je« stanovanje in kateri so pomožni stanovanjski prostori, ki sodijo k stanovanju in so njegov sestavni del.

S tem se je ustvarilo solastništvo na določenih prostorih, česar pa stanovanjski zakon ne dovoljuje.

Kako se je zaračunavala stanarina?

Vsekakor v razkoraku z zakonodajo. Kajti do sedaj so za prostore, ki jih navaja 8. člen zakona (v nekaterih skupnih prostorih), pobi-

rali stanarino po faktorju 0,50, kar pa je v nasprotju s stari stanovanjskim zakonom, saj so tako ustvarjali sostanovalska razmerja. Ali drugače povedano: zaračunavali so stanarino za površine, ki jih je uporabljalo več uporabnikov z neizmerljivimi deleži.

Mimogrede, tudi to je razvidno iz dokumentacije.

Prodaja občinskih stanovanj – posel stoletja?

Kamniški Izvršni svet je pooblastil za prodajo občinskega stanovanjskega fonda Stanovanjsko komunalno gospodarstvo. Od vsake sklenjene pogodbe dobi omenjeno gospodarstvo 2,2% od pogodbene cene. »Posel« je SKG »dobil« kot »najugodnejši ponudnik«. Če je povprečna cena stanovanj 15.000 DEM, dobi pooblaščen prodajalec 330 DEM. V manj kot tednu dni je SKG sklenil okoli 300 kupoprodajnih pogodb in tako prislužil približno 100.000 DEM. Vseh družbenih stanovanj je v občini Kamnik okoli tisoč, tako da SKG upravičeno upa, da bo po »končani operaciji« zaslužil približno 300.000 DEM. Ni kaj, to je – posej stoletja! Torej si zaradi lahko zasluženih od-

S SEJE IZVRŠNEGA SVETA

Občinski grb na registrskih tablicah

Izvršni svet je sprejel predlog, da bi imeli v naši občini lastniki avtomobilov na novih registrskih tablicah grb občine Kamnik, ne pa grb mesta Ljubljane, kot sedeža registracijskega območja. Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije je namreč predvidelo poleg republiškega grba tudi to varianto.

V kolikor pa ne bo sprejet predlog občin, ki imajo svoje grbe, da bi jih uporabili na registrskih tablicah, potem izvršni svet podpira predlog, da se uporabi grb republike Slovenije.

»Kurhaus«, kdo te bo imel?

Zadnji lastnik poslopja nekdanjega »Kurhauza«, v katerem je danes samski dom (prvotna stavba je bila sicer porušena in na novo zgrajena), pred vojno, leta 1940, je bilo Sokolsko društvo Kamnik.

Med vojno je bila vključena lastninska pravica na Kärnter Volksbund e.v. Veldes, leta 1954 pa na Partizan Slovenije – Ljubljana.

Taka je ugotovitev izvršnega sveta, ko je glede na pobudo komisije za turizem in obrt, da se samski dom preuredi v hotel, ugotavljal lastništvo in eventualno pričakovane zahteve po denacionalizaciji.

Občina je leta 1982 celotno nepremičnino prenesla na Delavski dom, leta 1991 pa je del prostorov Delavski dom prenesel na Rudnik kaolina in kalcita.

V sedanjem predlogu zakona o denacionalizaciji, ki še ni sprejet, je odprto tudi vprašanje ali bo krog upravičencev do denacionalizacije razširjen, poleg cerkvenih skupnosti, tudi na druge pravne osebe. Zato zaenkrat ni mogoče z gotovostjo trditi, ali bi pravni nasledniki Partizan Slovenije, zveza za telesno vzgojo Ljubljana lahko uveljavljali vrnitev omenjenih nepremičnin.

F. S.

Kdaj do telefonskih priključkov?

Pri Skladu stavbnih zemljišč občine Kamnik smo izvedeli, da bodo v kratkem narejeni dokončni izračuni celotnih stroškov izgradnje telefonskega omrežja na območju central Bakovnik, Center in Stranje. Takoj nato bodo naročniki, ki so tik pred priključitvijo na omrežje, dobili ta izračun kot tudi položnico, s katero bodo poravnali razliko do končne cene. Te razlike bo potrebno plačati v kratkem roku ali pa na SKG podpisati kreditno pogodbo za odplačevanje na obroke. Kdor ne bo storil ne enega ne drugega, ne bo mogel do priključka v tem času, temveč kasneje, ko bo izpolnil zgornje pogoje (morda poleti 1992).

Nekaj kasneje bodo prejeli tak dokončni izračun stroškov izgradnje telefonskega omrežja tudi tisti naročniki, ki so že poleti prejeli položnice za plačilo II. akontacije, oziroma tisti, ki imajo že priključene telefone v okviru te akcije. Dosedanja vplačila, ki so jih plačali na osnovi poleti poslanih položnic, se jim bodo seveda revalorizirano upoštevala pri dokončni odmeri.

Sklad stavbnih zemljišč
občine Kamnik

ti meni!

stotkov pri prodaji »pošteno« pri-
zadeva za čimmanj obstrukcij (ovi-
ranj, zaviranj) in se spretno izmika
določilom 121. člena Zakona, ki
daje možnost za korekcijo vredno-
sti stanovanja (ponovna cenitev).

Kaj pa namenska uporaba sredstev,

pridobljena z odprodajo družbenih
stanovanj? Dejstva kažejo na to,
da se je Izvršni svet občine Kamnik
zavestno odločil (z oddajo poobla-
stil Stanovanjskemu komunalnemu
gospodarstvu za ceno 2,2% od
prodanega stanovanja) za zmanjša-
nje pridobljenih sredstev z odpro-
dajo družbenih stanovanj. Pa pravi
131. člen stanovanjskega zakona,
da je treba sredstva namensko upo-
rabiti. Je skrb za astronomski za-
služek Stanovanjsko komunalnega
gospodarstva torej tudi predmet
novega stanovanjskega zakona?

Jaz tebi, ti meni!

Tako med seboj občinski Izvršni
svet in Stanovanjsko komunalno
gospodarstvo Kamnik? Morda bi
prav v tem našli odgovor na vpra-
šanje, čemu kupoprodajne po-
godbe vsebujejo določilo, da davek
na promet nepremičnin plača ku-
pec. To je namreč v nasprotju z za-
konom o prodaji nepremičnin in
s 132. členom stanovanjskega za-
kona. Davek je namreč dolžan pla-
čati prodajalec! Vsaj tako to ure-
jata omenjena zakona, in je vsa-
kršno odstopanje od tega določila,
če to ni dogovorjeno med pogod-

benima strankama. kršitev. Mo-
goče sta se pa tako dogovorila Iz-
vršni svet in Stanovanjsko komu-
nalno gospodarstvo. Kajti s tem,
ko kupec plača davek v višini 2%
skoraj pokriva strošek Stanovanj-
sko komunalnega gospodarstva, ki
znaša 2,2%.

Je torej očetek občinskemu Izvrš-
nemu svetu o nenamenski uporabi
sredstev od prodaje stanovanj
– iz trte zviti?!

A dejstvo je, da s prenosom pla-
čila davka na kupca zakonski po-
pust ni več 30 oziroma 60%, am-
pak zanesljivo 2% manj.

Za konec le še to:
Stanovanjsko komunalno gospo-
darstvo se kot upravljalec občin-
skega stanovanjskega fonda v pre-
teklosti ni vedno obnašal skladno
z zakonodajo in je zato soodgovor-
en za podkapitalizacijo stanovanj-
skega fonda. Prenekateri imetnik
stanovanjske pravice je imel prilož-
nost spoznati oligarhijo (oligarhija
je oblika vladavine, v kateri je
oblast v rokah peščice ljudi), pre-
žeto z veliko arogantnosti pri na-
meščencih Stanovanjsko komunal-
nega gospodarstva Kamnik.

Kot na začetku tako na koncu
svojega prispevka končujem s pre-
pričanjem, da sem dregnil v osje
gnezdo. Morda bom popikan, a nič
zato. To sem moral zapisati in
k temu še dodajam, da je nujno
potrebno spoštovati obstoječo za-
konodajo. Kajti prav vsi si želimo
mlado slovensko državo, ki bo
stala na pravih temeljih.

RUDI MERŠAK
KAMNIK

Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča

Uprava za družbene prihodke občine Kamnik je v mesecu oktobru izstavila zavezcem za plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča odločbe o odmeri nadomestila za leto 1991.

Zaradi mnogih vprašanj občanov posredujemo nekaj po-
jasnil v zvezi s samo odločbo in
določbami Zakona o stavbnih
zemljiščih ter občinskim odlo-
kom o nadomestilu za uporabo
stavbnega zemljišča.

Za uporabo stavbnega zem-
ljišča se plačuje nadomestilo.
Stavbna zemljišča so zemljišča,
ki so s srednjeročnim družbe-
nim načrtom namenjena gradi-
tvi objektov in naprav, in zem-
ljišča, na katerih so zgrajeni
objekti, ter zemljišča, za katera
so izdana predpisana dovolje-
nja za graditev.

Nadomestilo za uporabo
stavbnega zemljišča mora pla-
čati neposredni uporabnik
zemljišča oziroma stavbe ali
dela stavbe (imetnik pravice
razpolaganja oziroma lastnik,
najemnik stanovanja oziroma
poslovnega prostora, imetnik
stanovanjske pravice).

Nadomestilo se tako plačuje
od površine nezazidanega
stavbnega zemljišča, ki je dolo-
čeno za gradnjo po prostors-
kem izvedbenem načrtu ozi-
roma, za katero je izdano loka-
cijsko dovoljenje, in od stano-
vanjske oziroma poslovne po-
vršine stavbe.

Stanovanjska površina je čis-
ta tlorisna površina sob, pred-
sobe, hodnikov v stanovanje.

kuhinje, kopalnice, shrambe in
drugih zaprtih prostorov stano-
vanja ter površina garaže.

Poslovna površina pa je čista
tlorisna površina poslovnega
prostora in vseh prostorov, ki
so funkcionalno povezani s po-
slovnim prostorom.

Za izračun nadomestila se
uporabljajo uradni podatki in
evidenca, kot npr.: evidenca
stavbnih zemljišč, ki jo vodi ge-
odetska uprava, podatki iz lo-
kacijskih dovoljenj in podatki,
ki so jih zavezanci dolžni sporo-
čili na poziv uprave za druž-
bene prihodke. Tudi so zave-
zanci dolžni sproti sporočiti vse
spremembe, ki vplivajo na vi-
šino nadomestila.

Višina nadomestila se določi
tako, da se stanovanjska, po-
slovna površina oziroma povr-
šina nezazidanega stavbnega
zemljišča pomnoži s skupnim
številom točk in z vrednostjo
točke za račun nadomestila.
Skupno število točk se določi
na podlagi meril, ki jih določa
odlok, in sicer glede na oprem-
ljenost stavbnega zemljišča,
glede na izjemne ugodnosti
s pridobivanjem dohodka v go-
spodarskih dejavnostih, upo-
števajo pa se tudi motnje pri
uporabi stavbnega zemljišča.
Tako je število točk pri posa-
meznih zavezancih različno.

Vrednost točke določa
upravni odbor Sklada stavbnih
zemljišč in jo usklajuje v ena-
kem odstotku in hkrati s pove-
čanjem stanarin za območje
občine Kamnik. Tako je bila
vrednost točke v letu 1991 tri-
krat spremenjena in je znašala
za zazidano stavbno zemljišče
od 1/1 do 1/5 0,00240, od 1/5 do
1/7 0,00324 in od 1/7 dalje
0,00421, za nezazidano
stavbno zemljišče pa od 1/1 do
1/5 0,00079, od 1/5 do 1/7
0,00106 in od 1/7 dalje 0,00138.

Ob upoštevanju razpoložlj-
vih podatkov in posredovanih
sprememb s strani zavezancev
za prispevek je Uprava za
družbene prihode za leto 1991
izdala odločbe, s katerimi je bil
zavezcem določen letni pri-
spevek. V izreku odločbe je
navedena stanovanjska, po-
slovna površina oziroma povr-

šina nezazidanega stavbnega
zemljišča v m², število točk po
merilih iz odloka in letni pred-
pis prispevka. Vrednosti točk
so navedene v obrazložitvi za
posamezna obdobja v letu in so
ustrezno upoštewane pri let-
nem obračunu.

Skupaj z odločbo so zave-
zanci prejeli tudi saldirano polo-
žnico, ki vsebuje razliko med
letno odmero prispevka in pla-
čanimi akontacijami v letu
1991 in zaostanke iz prejšnjih
let.

Kolikor so se pri posameznih
zavezancih spremenile raz-
mere, ki vplivajo na odmero
nadomestila oziroma na višino
nadomestila, naj občani spre-
membe javijo na Upravo za
družbene prihodke.

DIREKTOR
Uprave
za družbene prihodke
JOŽE MIHELIČ

POROČILO KOMISIJE

Množični poboji po vojni

Na 8. skupni seji Skupščine občine Kamnik je bil sprejet sklep o ustanovitvi, nalogah, sestavi in številu članov komisije za raziskavo poveljnih množičnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti. Na osnovi V. določila omenjenega sklepa daje komisija poročilo o svojem dosedanjem delu (ki sicer še ni končano) in nekaj predlogov za nadaljnje ravnanje na tem področju.

Komisija je imela v tem letu tri seje, na katerih je ugotovila:
1. V zadnjih dneh II. svetovne vojne se je del večinoma četniških pa tudi ustaških sil s skupino žensk in otrok umikal proti Avstriji, in je krenil proti Tuhijski dolini in Kamniku, kjer pa umik ni bil več mogoč.

2. Krajevna skupnost Šmartno v Tuhijsko navaja, da je pri vasi Sidel na kraju, imenovanem Jevnik, grobišče žrtev iz konca vojne, vendar število ni znano.

3. Ko je XV. divizija JA 9. maja 1945 sodelovala pri osvoboditvi Ljubljane, je nadaljevala svojo pot proti Kamniku. Že 10. maja je lovila ubežnike na tem območju in med drugimi v Stranjah zajela večjo skupino Hrvatov. Vse ujetnike so zaprli v nemške barake, ki so bile ob železnici na Kranjski cesti. Ves vodstveni kader – oficirje, so po zaslišanju vodili maja in junija v Žurbijevo senožet, ki leži približno 100 m južno od cerkve v Podgorju, kjer so jih ustrelili in pokopali. Število ustrujenih ni znano. Del oficirjev je neke nedelje v maju pripravil izpad iz barak, ki je delno uspel. Eden od oficirjev je bil ubit na sedanjih Ogrinčevi cesti (okostje so našli ob asfaltiranju ceste), dva sta bila ustreljena na Kranjski cesti. Skupno grobišče šestih pa je takoj za Medvedovo domačijo v Podgorju št. 5.

4. Dne 10. ali 11. junija 1945 je prišlo do velikega poboja ujetnikov na tako imenovanem Cuzakovem travniku. Tedaj je bilo pobitih okoli 500 ljudi. Večinoma so bili Hrvati pa tudi pravoslavni Srbi. Med njimi je bilo tudi veliko žensk. Na kraju poboja in pokopa ubitih sta bili po letu 1945 zgrajeni tovarna Titanova livarna, in tovarna Svit.

5. Veliko grobišče po vojni ubitih četnikov, ustašev, žensk, otrok in starcev je na Kopskih v Kamniški Bistrici. Konec maja 1945. leta so s tovornjaki vozili ljudi do Kopskih, kjer so jih streljali in zakopavali v jame na obeh straneh ceste. Poleg njih je bilo tudi nekaj kolon, ki so zastražene korakale proti Kamniški Bistrici.

V prvih letih po vojni sta bila dobro vidna dva množična grobova. Prvi je za drevesnico (desno od ceste), kjer so bili štirje velikanski kupi prsti. Drugi je bil na levi strani ceste ob mostičku. Tu je bil okrog 50 m prekopan pas ob cesti z gomilo svetle prsti, na katero so posadili mlade smreke. Danes sta v drevesnici dve pliski gomili, veliki približno 8 x 6 in 10 x 6 korakov. Nasproti vhoda v drevesnico je nekaj nasip in za njim poraščena planjava. Del žrtev je bil pokopan nekaj višje od omenjenega nasipa in planjave. Večina pobojev je bila izvršena med 10. in 20. majem 1945. leta.

6. Na Komendskem območju so tri grobišča: Kuhanjev boršt, Žmavc in Sviščeva Jelša (Bidrščica). V vseh grobiščih je domnevno okoli 500 žrtev. Po podatkih domačinov gre tu po večini za črnogorske žrtve.

7. Grobišče žrtev obstaja tudi približno 100 m od Muzeja na Zapricah na zahodni strani ob sedanjih drevesnicah. Tu so streljali in zakopavali zapornike v letu 1946. Zapor je imel v hrib skopan rov z vrati, kar je bilo vidno še dolgo po vojni. Število ubitih ni znano.

8. Sekretariat za PUVO občine Kamnik je po sprejetju sklepa o ustanovitvi komisije zaprosil krajevne skupnosti v občini Kamnik, saj posredujejo znane podatke o grobiščih žrtev ob koncu II. svetovne vojne in po njej. Kljub urgenci se jih je od skupno 25 odzvalo le 9, od tega je 7 KS odgovorilo, da ne poznajo nobenih takih podatkov (Novi trg, Vranja peč, Perovo, Mekinje, Pšajnova, Nevlje, Kamnik-Center).

9. Dne 9. julija 1991 je republiška Komisija za raziskavo poveljnih množičnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti s pismom 070-04/91-7 sporočila, da bi bilo potrebno in smotno ugotoviti »število žrtev na Slovenskem v obdobju med II. svetovno vojno in po njej.« Komisija je pobudo sprejela in objavila v Kamniškem občanu, št. 17, 10/10-1991, ustrezno vabilo vsem občanom naše občine. Poleg tega je komisija na zadnji seji dne 14. oktobra sprejela pisno poročilo dr. Marka Žerovnika, ki je približno štiri mesece zbiral podatke za farno skupnost Komenda. Njegove ugotovitve so bile objavljene v 19. številu Kamniškega občana.

V župnijskih knjigah v Komendi, kamor spadajo naselja iz KS Komenda, Moste in Križ, je vpisanih okoli 80% žrtev. Podatki v mnogih primerih niso dovolj točni, saj so bili vpisani po vojni le na osnovi ustnega izročila, so pa dober kazalec za medsebojno primerjavo tudi drugih podatkov iz drugih virov, ki imajo tudi precej pomanjkljivosti.

Predsednik komisije
BRANKO BOŽIČ

OB DNEVU MRTVIH

Svečke na grobovih

Ob DNEVU MRTVIH so tudi v letošnjem letu zagorele svečke v spomin na umrle. Svoji, prijatelji in znanci so se spomnili svojih dragih in cenjenih ljudi.

Povsod po kamniški občini je bilo organiziranih več žalnih slovesnosti ob grobovih padlih borcev NOB, ob spominskih obeležjih, pa tudi pri samotnih grobovih. Ljudje so se spomnili žrtev II. svetovne vojne, I. svetovne vojne pa tudi zadnje, junjske vojne v Sloveniji.

Na kamniških Žalah je občinski odbor ZB Kamnik pripravil žalno svečanost ob spomeniku prvoborcev NOB in pred spomenikom žrtvam I. svetovne vojne.

V krajšem programu so sodelovali godba Solidarnosti, dijaki gimnazije in pevski zbor Lira. Janez Benkovič, predsednik sveta KS Novi trg, je pred spomenikom prvoborcev NOB, ki so padli pod streli okupatorja, govoril:

»Mnogo težkih preizkušenj je bilo v zgodovini slovenskega naroda. Morda ena najtežjih se je dogajala pred 50. leti. Sredi okupirane Evrope se je mali narod uprl svetovni veselesi in njenemu režimu. Prelepa dežela in izhod na modri Jadran sta vabila zavojevalca, da je z znano natančnostjo pripravil metode in načrte za dokončno rešitev, med drugim tudi za naš narod. Trije okupatorji so si razdelili plen in si prizadevali čimprej potučiti naše ozemlje. Štiri leta so trajali zatiranje, preganjanje, negotovost in... boj za osvoboditev.

Boj za preživetje, boj na življenje in smrt je divjal tudi na Kamniškem. Prva sta omahnila v smrt mlada Kamničana Mlakar in Miklavčič. V štirih letih je padlo še veliko žrtev. Ta spomenik tukaj in vsi tisti po naši občini in domovini so pomniki junaštva in tragičnih usod ljudi, ki so se, ne glede na nevarnost, postavili po robu raznarodovanju. Kot neme priče spominjajo na enega najpomembnejših mejnikov v narodovi zgodovini. Ohranili smo si ozemlje, naša polja in domačije, naš jezik in kulturo. Kar tako pozabiti teh dogodkov ne moremo in ne smemo.

Prizgane sveče in pozno jesensko cvetje nam zbujajo misli o tem, kako globoka in čvrsta je bila zavest, ki je gnala ljudi v odrekanje, pogum in žrtvovanje svojih življenj. Naj nam bodo svetli zgled in dolžni smo jim vso zahvalo.

Pol stoletja nas loči od tragičnih časov... Sedanje generacije nismo doživele tedanjega gorja, zato si

ustvarjamo sliko le s spoznavanjem šolske zgodovine in iz umetniških del. Polagoma zbleda spomin na posamezne podrobnosti in celotno dogajanje dobiva zaokroženo podobo. S časovnim odklikom postaja slika vedno bolj objektivna in zgodovinsko čista.

Osrednji junak – ali če hočemo – povprečni upornik je – bil slovenski človek, ki so ga v spontan upor gnale vse tiste pozitivne vrednote, ki ohranjajo narodove prvine. Skromen, a nepopustljiv se je boril za svobodo, za slovensko zemljo, za sočloveka. Naj velja danes naše razmišljanje njim, ki so za te vrednote dali svoja življenja, njim v spomin in nam v opomin. Učimo se pri njih in skušajmo ravnati v sedanjem času... Na naši poti v Evropo, ki bo zasnovana na humanih odnosih in brez ostrih meja, nas čaka še veliko težkih preizkušenj. Nič nam ne bo poklonjeno. Do izraza naj pride naša marljivost in še bolj bomo potrebovali enostnost.

Tudi letos smo imeli vojno, tudi letos vsiljeno in tudi letos imamo sveže grobove. Tako kot nikoli v naši zgodovini tudi tokrat nismo nikogar ogrožali. Zahteva po izključno enakopravnih odnosih v dogovarjanju s sosedi ne more biti povod za vojno. Videti je, da smo kot mali narod vedno ogroženi. Svojo veličino lahko dokažemo z odklanjanjem vsake agresije in agresivnosti, materialne ali duševne, z gojenjem strpnosti in sprave misli in zavzemanjem za sporočilo NIKOLI VEČ VOJNE.

Njegovemu sporočilu NIKOLI VEČ VOJNE bi se želeli priključiti z vsem srcem, toda, žal, niso vsi takega mnenja. Vojna, ki se je iz Slovenije preselila na Hrvaško, zahteva vedno več žrtev, zahteva vedno več življenj, vojna ne izbira ciljev. Prav zaradi teh žrtev moramo od vseh, ki odločajo o vojni in miru, še bolj odločno zahtevati, da storijo konec moriji. Še več, zahtevamo, da ne bo NIKOLI VEČ VOJNE.

STANE SIMŠIČ

O tem se govori...

Preoblikovanje Izvršnega sveta in upravnih organov

Kot je na seji skupščine povedala Marija Sitar, predsednica IS, bodo v prihodnje tako Izvršni svet kot upravni organi pri svoji sestavi in organiziranosti doživeli nekatere spremembe.

Za področje družbenih dejavnosti bo v Izvršnem svetu pristojen nov član. Dosedanji sekretariat za družbenoekonomski razvoj naj bi se razdelil v dva upravna organa: sekretariat za gospodarstvo in finance in v nov sekretariat za družbene dejavnosti.

Ni pa še jasno, ali bodo nepoklicni člani Izvršnega sveta ostali še naprej. Verjetno pa bo član Izvršnega sveta tudi svetovalec za področje komunalne infrastrukture. O teh spremembah bo skupščina razpravljala in odločala na eni prihodnjih sej.

Izvršni svet o povišanju plač učiteljev

Marija Sitar, predsednica Izvršnega sveta, je na seji občinske skupščine seznanila delegate s sklepom Izvršnega sveta o povišanju osebnih dohodkov učiteljev kot posledico zahtev učiteljev v nedavni stavki.

Po tem sklepu se bodo bruto plače učiteljev povečale s 1. 9. 1991 na 23.644 tolarjev. Razliko za september bodo izplačali do 20. novembra 1991. Od 1. 9. dalje bodo za 38% večja tudi sredstva za materialne stroške.

Izvršni svet se je tudi zavezal, da bo v prihodnje v skladu z rastjo cen in v okviru dovoljenega obsega javne porabe predlagal ustrezne popravke plač.

Več denarja za komunalne naprave na Veliki planini

S spremembo odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča, ki ga je v osnutku obravnavala občinska skupščina, se bo nabralo več denarja za gradnjo in obnovo infrastrukturnih objektov na območju Velike planine.

Ta prispevek naj bi v bodoče plačali vsi lastniki koč na območju Velike in Male planine, Kisovca, Gojske planine, Konjščice in Marjaninih njiv. Lastniki planšarskih koč naj bi plačevali ta prispevek le za 6 mesecev v letu. Nov prispevek bo 30 krat višji od dosedanjega, in bo treba za koč v izmeri 55m² namesto dosedanjih 10,40 SLT mesečno, v bodoče plačati 312 SLT mesečno.

Odlok o izvajanju tržnega reda na tržnici

Skupščina je sprejela osnutek odloka o izvajanju tržnega reda na tržnici v Kamniku, potem ko je tržni red potrdila.

S tem odlokom bodo predpisane kazni za kršilce tržnega reda, in sicer za prodajo brez dovoljenja izven tržnice, za nespoštovanje poslovnega časa, zviševanje prodajnih cen med tržnim dnevom, za prodajo izdelkov, katerih prodaja na tržnici ni dovoljena. Za te kršitve bo treba plačati od 1.000 do 30.000 tolarjev kazni.

2.500 tolarjev pa bo plačal prodajalec, ki bi prodajal kar na tleh zloženo blago ali ne bo imel dokaza, da prodaja lastne pridelke oziroma, ki ne bo oblečen, kot je to določeno s tržnim redom (bele halje), predpasniki in pokrivala za prodajo živil).

Novi prostori za lekarno

Kot kaže, bomo v Zdravstvenem domu kmalu dobili novo lekarno. Sedanji prostori na Šutni so za povečan obseg dela lekarne vse manj primerni, in so potrebni temeljite obnove. V informaciji, ki jo je delegat skupščine posredoval Izvršni svet, je rečeno, da bi Lekarna Kamnik obstoječe garderobe v II. nadstropju Zdravstvenega doma Kamnik preuredila za potrebe lekarne, in sicer za tisti del poslovanja, ki zajema izdajo zdravil na recept.

Denar za preureditev prostorov bo zagotovila sama Lekarna Kamnik. Zato so že pridobili soglasje republiškega sanitarnega inšpektorata.

Seveda pa nameravajo obnoviti tudi obstoječe prostore sedanje lekarne, kjer bodo prodajali le zdravila brez recepta.

Vsekakor bo nova lekarna velika pridobitev za občane, saj jim bosta prikrašana pot in čakanje v sedanji lekarni, ker bodo z receptom kar v stavbi Zdravstvenega doma prišli do potrebnega zdravila.

F. S.

STAVKA V ZDRAVSTVU

Delavci centra za socialno delo solidarni

Delavci Centra za socialno delo Kamnik smo se vključili v stavko Sindikata zdravstva in socialnega varstva, ki se je pričela dne 10. 10. 1991. Z vključitvijo v stavko smo hoteli opozoriti tako občinske dejavnike kakor tudi širšo javnost v Sloveniji na nekatera neurejena področja, pomembna za stanje in nadaljnji razvoj.

To sta zlasti dve področji:

1. Nepodpisana kolektivna pogodba, katere usklajevanje je potekalo že od aprila 1990 dalje.

2. Neizdelanost normativov in standardov, katerih izdelava je bila obljubljena že do 30. 10. 1990, pa vemo, da na tem področju še ni nikakršnih premikov.

Delavci Centra smo stavkali solidarnostno, kajti etika in narava dela nas je obvezovala, da smo obravnavali in reševali vso socialno problematiko v času, ko smo stavkali, o čemer smo vas sproti obveščali.

Zgoraj navedene stavkovne zahteve je s pogajanjem izvajal Republiški stavkovni odbor, ki je o svojih stališčih in zaključkih sproti obveščal javnost, zato tega dela njihove aktivnosti ne bomo ponavljali.

V času stavke smo opravili razgovor z vlado – namestnikom ministrice Ministrstva za zdravstvo, družino in socialno varstvo g. IMPERLOM, na katerem smo dobili potrebne informacije v zvezi s problematiko standardov in normativov ter drugih aktivnosti Ministrstva na področju zakonodaje, ki bo urejala socialno-varstveno dejavnost.

Dobili smo odgovor, da se bo Ministrstvo z okrožnico obrnilo na IS SO in jim pojasnilo, zakaj prihaja do zakasnitve zakonskih aktov s področja socialnega varstva, zlasti standardov in normativov.

Dobili smo tudi zagotovilo, da se bodo standardi izoblikovali v prvi polovici leta 1992, do takrat pa naj centri delujejo na podlagi v občini sprejetih programov.

S parafriranjem kolektivne pogodbe 18. 10. 1991 so bili postavljeni izhodiščni pogoji za uveljavljanje kalkulativnih elementov in obsega sredstev za plače in drugih stroškov za financiranje centrov za socialno delo. Republiški odbor je dobil zagotovilo vlade RS, da bo kolektivno pogodbo, ki sicer pravno-formalno še ne velja, upravljal v svojem tarifnem delu že za plače za mesec oktober 1991.

O tem bo naslovni organ obveščen s sklepom republiškega izvršnega sveta in s tem bo postavljena osnova za obseg sredstev za OD in druge izdelke po kalkulativnih osnovah. Realizacija zahtev je bila izvršena v Uradnem listu, št. 20/91, z dne 25. 10. 1991.

Na podlagi navedenega sklepa IS RS in dogovora z g. NOVAKOM, podpredsednikom IS SO

Kamnik, ki smo ga opravili 24. 10. 1991, smo 4. 11. 1991 posredovali izračun osebnih dohodkov po osnovah za mesec oktober g. NOVAKU in g. BENKOVIČEVI.

Predstavnik IS SO Kamnik smo ob tej priliki seznanili s problematiko, ki jo srečujemo ob svojem delu, in jo strnili v naslednje zaključke:

1. V okviru Sekretariata za gospodarstvo in družbene dejavnosti se bo oblikovalo koordinativno telo, ki bo reševalo vsa sprotna vprašanja izvajanja programov dejavnosti socialnega varstva.

2. Kljub pridobitvi novih prostorov v začetku 1990. leta, ugotavljamo, da Centru za socialno delo Kamnik za normalno delo z ljudmi v stiski manjkata najmanj dve sobi in prostor za skupinsko delo.

3. Center za socialno delo se za pokrivanje večjega obsega del in nalog poslužuje javnih del.

4. Center bo pripravil oceno potrebnih sredstev za OD in drugih izdatkov za nemoteno delovanje na podlagi sklepov IS RS.

V razgovorih na ravni republike in v občini Kamnik smo naleteli na popolno razumevanje problematike delovanja Centra, zato pričakujemo tudi nadaljnje najtesnejše sodelovanje.

Lep pozdrav!

DELAVCI CSD KAMNIK

CESTE – POMEMBNO PODROČJE GOSPODARSKEGA POVEZOVANJA

Posledice lanskih poplav še opazne

Ceste kot prometna žila pomenijo pomembno področje gospodarskega povezovanja. Dobre ceste so temelj pospešenega razvoja industrije, razvoja turizma...

Kamniška občina se prav na cestnem področju srečuje z neštevilnimi problemi, ki so še večji po lanskim vodni ujmi. Od pristojnih smo želeli zvedeti, kaj nam obetajo na naslednje obdobje.

O vprašanih, ki zadevajo cestne povezave, smo se menili z Dušanom Jesenikom, namestnikom občinskega sekretarja za varstvo okolja in urejanje prostora. Zvedeli smo vrsto zanimivosti, zato povzemamo bistvo tega razgovora.

Najbolj pereč problem je cesta do Kamniške Bistrice. Ta cesta – regionalna cesta R 314/a, sodi v pristojnost Ministrstva za promet in zveze. Večji del te ceste je bil ob vodni ujmi preteklo jesen močno poškodovan.

V tem času je cesta sicer prevozna, vendar je na njej precej ovir, predvsem zoženj. Celotno traso bo potrebno temeljito obnoviti, hkrati pa ta dela usklajevati z urejanjem obrežja reke Kamniške Bistrice.

Glede na denar, ki bo na

voljo, predvidevajo, da bi dela potekala najmanj tri leta. Ker je ta cesta izredno pomembna, so odgovorni organi v sodelovanju z občinsko skupščino in Izvršnim svetom začeli iskati hitrejša rešitve. V dogovoru s SCT Ljubljana, solidnim izvajalcem del na Kamniškem, se dogovarjajo, da bi s posebnim kreditiranjem cestno povezavo Stahovica-Kamniška Bistrica usposobil znatno prej. Z Ministrstvom za finance je bil pripravljen predlog sporazuma, po katerem naj bi celotni cestni odsek usposobili za normalni promet v 150 delovnih dneh; torej bi morala biti cesta zgrajena do 1. julija 1992, je dejal Dušan Jesenik, usklajevalec teh aktivnosti.

Slovenija ceste bo z deli pričela takoj, vrednost pa je ocenjena na 74 milijonov tolarjev. V to niso vključena že porabljena sredstva za dosedanje sanacije. Izdelavo načrtov zaključujejo, zato jih lahko upamo na uspešno uresničitev tega za kamniško občino tako zahtevnega in pomembnega načrta.

Cesta v Bistrico in obratovanje žičnice na Veliko planino bi zelo pospešili – ne samo turistični, ampak tudi gospodarski utrip v Kamniku.

V teku so tudi dela na urejanju vozišča ceste R 314 Krži-Moste, vendar se zatika zaradi lastnika 80m² zemljišča, ki ne dovoli odvzema, čeprav je občina Kamnik pripravljena v celoti plačati odškodnino. Vrednost del je 5 milijonov tolarjev.

Zelo pereča in aktualna je obnova ceste skozi Motnik.

O težavah Motničanov smo

v tem glasilu že pisali. Po neuradnih podatkih pa bo rekonstrukcija tega odseka vključena v rebalans cestnih del za leto 1991. Če bo to obveljalo, pravi naš sogovornik, lahko pričakujemo kmalu začetek del na tem spornem odseku.

Dobili smo tudi podatke o dokončanju in modernizaciji nekaterih cestnih odsekov, v zadnjem obdobju, v kamniški občini.

Urejena in asfaltirana je bila cesta iz Tuhinja proti Golici v dolžini 1400m, prav tako je bila modernizirana cesta proti Cirkušam v dolžini 700m, urejena in modernizirana je bila cesta Podjelše-Brezje v dolžini 1400m, v Komendi v novem naselju so bile asfaltirane številne ceste v dolžini ca. 1500m. Dokončana je bila tudi cestna povezava v Mekinjah (zaradi porušenega mostu) v dolžini 500m.

Poleg naštetih del pa so bila v tem času opravljena še številna druga dela, zgrajeni so bili nekateri mostovi in drugi potrebni objekti.

Skoraj pri vseh modernizacijah in obnovitvenih delih na prej omenjenih odsekih so s finančnimi sredstvi izdatno sodelovali krajevne skupnosti in krajani sami. Tako obsežnega dela bi brez sodelovanja, vztrajnosti in naporov ne mogli uresničiti.

Sodelovanje in skupne želje po napredku bodo tudi v prihodnje glavno gibalno in osnova za načrtovanje mnogih navedse pomembnih nalog, je razgovor zaključil Dušan Jesenik.

STANE SIMŠIČ

V SPOMIN

Filip Železnik

Na pokopališču v Špitaliču smo se 8. oktobra poslovili od krajana Filipa Železnika. Zahrbna bolezen mu je izpila zadnje moči. Čeprav bolan in izmučen, ni nikoli izgubil zaupanja v življenje. Do konca je ostal delaven in nikoli ni odpovedal.

Številna udeležba ljudi, ki so se želeli posloviti od njega na tej žalostni zadnji poti, kaže na to, da so ga zelo cenili in spoštovali. Umrli je človek, skromen in plemenit, umrl je človek, ki se je vse življenje razdal za blaginjo kraja in učinkovitost organizacij, v katerih je bil delaven in marljiv član.

Njegova življensjaka pot je bila častna in ponosna. Vedno je bil med ljudmi in zanje je tudi storil, več kot bi bil dolžan, včasih tudi na račun svojega zdravja.

Rodil se je leta 1913 v kmečki družini v Češnjicah. Kasneje je postal delavec in se je moral trdo boriti za vsako skorjo kruha. V življenju je okusil veliko bridkega, pa tudi zadovoljstva.

Kot napreden in zaveden Slovenec v času NOB in okleval. Z vso vmeno se je že kmalu po okupaciji pridružil osvobodilnemu gibanju. Aktivno je sodeloval na terenu vse do odhoda v partizane avgusta 1943. V vrstah borcev je ostal do osvoboditve. Bil je v Šlandrovi brigadi in kasneje kot kurir v enotah VDV.

Po vrnitvi iz vojske se je aktivno vključil v vse oblike življenja kraja. Srečujemo ga kot vestnega cestnega delavca. Sodeluje pri vseh akcijah kraja in občine. Uspešno je deloval v Zvezi borcev. Dolgo vrsto let je bil njen predsednik. Opazno je bilo njegovo delo v organizaciji RK in tudi v organih krajevne skupnosti ni nikoli odpovedal. Delal je na področju obrambnih priprav. Zadnja leta je bil zelo uspešen kot predsednik Društva upokojevcov za KS Motnik in Špitalič.

Filipa Železnika najdemo povsod, kjer je bilo potrebno kaj postoriti, zato so ga ljudje iz bližnje in daljne okolice sprejemali za sebi enakega, nadvse delavnega in poštenega človeka.

Krajani ga bodo pogrešali, pogrešali ga bodo prijatelji in znanci. Močno ga bodo pogrešali njegovi bojni prijatelji in borci; kot dobrega človeka in skrbnega očeta ga bo močno pogrešala njegova družina, žena in otroci pa tudi vnuki, ki so ga imeli zelo radi.

Zastave in prapori so se od njega poslovili ob odprtem grobu, govornik pa se mu je zahvalil za njegovo bogato življenjsko pot.

STANE SIMŠIČ

TUDI UMETNOST JE KULTURA!

Kamnik, mesto galerij

Spominjam se, kako se je pred leti naše mesto dvignilo iz sivega vsakdana s prekrasno Maleševu galerijo. Vanjo smo vodili mlade, prihajali so uki in neuki Slovenci in zamejci, pa tudi tujci in občudovali resnično lepo zbirko Mihe Maleša. Tiste čase sem srečala nekega našega izseljenca v Ljubljani in ga pobarala, ali nas bo kaj obiskal. Nemudoma je odvrnil, da bi bil greh, če bi si človek ne ogledal naše galerije.

In vendar priznajte, da ste ob naslovu tega prispevka pomislili prej na tiste male galerije, ki rastejo kakor gobe po dežju v našem »malem mistu« in se, ne znam si odgovoriti zakaj – imenujejo galerije.

Vloga galerije v današnjem svetu je jasna. To je zbirka umetniških del, ki je bodisi napredna ali le na ogled in ki ima prvenstveno nalogo

zblíževati in seznanjati človeka z umetniškimi stvaritvami bodisi preteklega ali sedanjega časa. Galerist pa je dandanašnji v svetu do nosen in cenjen poklic. To je človek, ki se z velikim – šolanim – umetniškim čutom ukvarja s prodajo, največkrat pa predvsem z zbiranjem umetniških del in s svojim prosvetljenim delovanjem oblikuje okus okolja, v katerem stoji njegova galerija. In to poslednje je verjetno ena pomembnejših, morda celo najpomembnejših nalog in poslanstev institucije, ki se ji reče galerija.

Spominimo se samo velikih galeristov, ki so prodajali manj vredna dela le zato, da so podpirali velike umetnike oziroma, da so lahko nakupovali dela nesmrtnih slave.

Vem, naše mestce je majhno, nimamo umetniških stvaritev svetovnega slovesa. Pa vendar imamo veliko dobrih umetnikov in še več

nesmrtnega kiča, ki se bohoto na sleherni pedi naše kmečke zemlje.

Galerije pa so vse po vrsti nabasane s kičem najslabše vrste in dajejo s svojim imenom predvsem varljiv občutek vrednosti ljudem, ki so sicer lahko dokaj premožni, pa nimajo trohice občutka za umetniško oblikovanje in nenavsezadnje, morda tudi ne okusa.

In prav tu je galeristov, če hoče seveda naziv upravičiti, raison d'être. Če že prodaja slabo sliko (ali kakršno koli umetniško delo), potem ga mora, najmanj, kar lahko stori, vsaj pravično oceniti. Tu je galeristova vloga, da zavrne pocarje in s svojim imenom zagotovi kvaliteto dela, ki ga prodaja. Ni greh, če je kupec brez okusa, greh pa je, če galerist prodaja za visoko ceno kičaste zmake. Ali če že hoče finančno uspeti s petnajstozrednimi posli, potem naj jih vsaj

ne poimenuje z imenom, ki ima pri nas in v svetu ustaljen pomen.

Večina se seveda brani, da bi v primeru prodaje, ki bi skrbela le za umetniško vrednost, finančno brž propadla. Strinjam se s to trditvijo. Toda tako, kot si mora pridobiti ime umetnik, bi si ga pravzaprav na enak način, z veliko truda in občutka, ter seveda vlaganja, moral pridobiti tudi dober galerist. Podjetnik s slabim izdelkom (ostane...) materialno oškoduje kupca, galerist pa z neumetniškim delom, ki ga prodaja za visoko ceno, ne oškoduje kupca le materialno, temveč tudi moralno, saj se je vendar razglašal za galerista – človeka, ki se na umetniška dela spozna profesionalno.

Mislím, da bi bilo pošteno, da bi poimenovali trgovino v galerijo samo v primeru, če bi izpolnjevala nekatera splošna merila. Kdo naj bi odločal o tem, pravzaprav še ne vem: morda priznani kamniški umetniki in zbiralci umetnin, ki bi se povezali v nekakšno društvo.

Rekli boste, da je moje razmišljanje neobičajno. Mislím, da je neobičajno predvsem za nepoznavalce in seveda za tiste, ki jim je vseeno, po kaj bodo ljudje prihajali v Kamnik – le po zavese in brisače ali pa tudi zaradi dobrih galerij, ki stare Maleševu galerije ne bi smele s svojim nazivom.

Spomnite se Grožnjana! To je mestce, ki živi za umetnost. Ali ne bi mogel – vsaj delno – na podoben način zaživeti tudi Kamnik?

V. V. PERKO

Oglejte si kulturno sramoto našega mesta!

Ob obisku nove kamniške knjižnice boste verjetno (kot sem bil jaz) nemalo presenečeni, ko boste na hodniku v temnem kotu zagledali koncertni klavir. Čudno?! Klavir pač ne sodi na hodnik. Ko boste stopili bliže, boste ugotovili, da je to koncertni klavir, ki je bil do nedavnega v bivšem kinu Dom in so ga uporabljali za koncerte Glasbene šole, za noveletne koncerte in podobno. Toda – pogledajte ga malo bolj od blizu. Tudi vi se boste zgrozili, ko boste videli močno poškodovano desno stranico, rob klavirskega pokrova, uničene okove pri pokrovi in razmajane noge. Tudi če niste pianist ali strokovnjak za glasbene instrumente, boste kot Kamničani prizadeti.

Knjižničarka je povedala, da se šele, ko so klavir pripeljali, ugotovili, da ni nobenih vrat, skozi katera bi ga lahko spravili v knjižnico. Po znanem načelu (ki je v zadnjem času na, hvala bogu, ne več našim Balkanom močno prisotno), da cilj opravičuje vsa sredstva, so klavir s silo zrinili skozi neko okno. Ne poznam ozadja tega dogajanja in ne storilcev. Ugotavljam samo dejstva in se sprašujem:

1. Ali bomo kulturniki v Kamniku res dovolili, da nestrokovnjaki ravnaajo s kulturnimi dobrinami kot svinja z mehomo?!

2. Ali bo npr. Aci Bertonec, ki hotel sesti za tako uničen in razmajan klavir?!

3. Kolikor vem, je omenjeni klavir edini javni koncertni klavir za potrebe mesta. Ali si Kamnik v današnji finančni situaciji res lahko privoščiti nakup koncertnega klavirja? Če da (dejanje je bilo storjeno v tem slogu), potem se resnično ne gre čuditi stavki šolnikov pred kratkim.

4. Kdo si lahko privoščiti takšno barbarsko početje? Bo ostal nekaznovan? Kdo bo poravnal škodo?!

Vprašanja ostajajo... Tudi poškodovani klavir še vedno stoji v temnem kotu, kot da so storilci pozabili nanj in na svoj greh. Skriva se v kotu, nič kriv, kakor grdi raček in čaka na boljše čase ali na odpad...?!

JANEZ KLOBČAR

Odgovor tov. Kondi

Tov. Konda!

Ko sem napisal svoje videnje dogodkov med drugo svetovno vojno in po njej, nisem mislil začeti neskončne nadaljevanke in stilu Rdeča dinastija. Vendar pa je vaš članek tako značilno enostranski, da se nisem mogel upreti izzivu, in sem se še enkrat spravil k pisanju. Pravite, da je bilo o tej temi napisanih toliko strani, da bi osušili prebito kri, če bi peresnike pomakali vanjo. Moralo pa bi pisati takole: »Prebite je bilo ogromno krvi in črnila, da bi vaša verzija zgodovine ostala za večno edina resnica in si nihče ne bi nikoli drznil napisati kaj drugega.« Pišete, da hočem spreminjati zgodovino. Zgodovine se spremeniti ne da, čeprav so vaši vzorniki to nenehno poskušali. Ljudje in dogodki so izginili iz učbenikov, enciklopedij, celo uradne fotografije so retuširali, da so odstranili neljube jim osebe. Je pa možno in potrebno zgodovino presejati z več vidikov, češar pa nekateri še vedno ne zmorejo ali nečoj. Prav zato pa bom poskušal odgovoriti na vaša vprašanja in trditve čim bolj stvarno in po vrsti. Ali so Američani zmogli spraviti mašo v Hirošimi? Seveda so, in to že mnogo prej, kot ste vi sploh pomislili, da bo pri nas kdajkoli to mogoče. V Hirošimi so celo postavili cerkev, posvečeno žrtvam vojne.

Ali je kateri Nemec pokleknil k spomeniku žrtvam v Kragujevcu? Tudi če bi hotel, ne bi mogel, ker jim je bil vstop v Kragujevac še dolga leta po vojni prepovedan. Bil pa je tam ustreljen tudi nemški vojak, ki ni hotel streljati na civiliste.

Da so bile žrtve pač davek človeškega brezumja, je najbrž res, da pa se nič ne bi dalo popraviti pa resno dvomim. Angleži in Američani, Francozi in Norvežani idr. namreč niso izvajali masakra nad premaganimi, razen posameznih ekscenčnih primerov. Vojnini zločinom so sodili na legalnih procesih. Neoboroženih vojninih ujetnikov in njihovih družin pač ne bi bilo treba kar zverinsko pobiti, kot je bilo to storjeno pri nas.

Tov. Konda me obtožuje, da trditev o napadih na domobrancelje argumentirana, vendar kljub temu menim, da je resnična. Partizanske enote so po kapitulaciji Italije dobile ukaz, da osredotočijo svoje delovanje z napadi na domobrancelje. V Lučah, Gornjem gradu in na Tuhijskem jih pač ni bilo. Napada na orožniško postajo s posadko 5 do 10 upokojencev pa tudi ne moremo proglasiti za herojsko bitko, kot jo omenjate »nekje na Primorskem«.

Pa še nekaj o Churchilu in Jonesu. Churchill je dolgo trdil, da so edini borci za svobodo Mihajlovičev četniki, ki jih je podpiral materialno in politično. Tudi sporočilo M. Kreka iz Londona, ki ga navajate v svojem pisanju, je bilo poslano s soglasjem angleške vlade in W. Churchila. Tega mu seveda ne smemo zameriti, vsak se lahko zmoti. Ali se je zmotil tudi tedaj, ko je zaradi nemške okupacije Poljske Nemcem napovedal vojno, kasneje pa mirno prepustil Vzhodno Evropo sovjetski okupaciji? Slovenci smo res majhen narod in velesile so vedno odločilno vplivale na to, kako bomo živeli.

komu se bomo klanjali in koga bomo preklinjali. Na srečo pa smo mnogi dolgo plezali po kaktusu, kot ste se slikovito izrazili, da se to ne bo več dogajalo. Tudi povprečneži, ubogljivi in upogljivi, se s praznim čakanjem ne bodo več mogli povzpeli na visoke položaje, kot je bila praksa doslej. Prav vaše navedbe o bitki na Primorskem, kjer naj bi padlo nad 4600 Nemcev (toliko žrtev najbrž niso imeli na Slovenskem ozemlju v vseh štirih letih vojne), je primer takih praznih marenj. Johnsovo zgodbo o tankovskih bitkah bi mirno lahko pripisali baronu Muenchhausnu iz več razlogov, navedel bi le tri:

1. O taki veliki bitki in bleščeči zmagi bi se učili v vseh šolah in naši vrli učitelji bi vsako generacijo vsaj nekajkrat peljali tja na izlet ali ekskurzijo.

2. Tam bi zagotovo stal spomenik visok do neba.

3. Tof bi zagotovo organiziral tja kolesarski maraton, imenovan morda »tankovski«.

Nekoliko me je začudilo tudi to, da se tov. Konda v svojem pisanju vrača celo v leto 1918 in takratnim dogodkom skuša pripisati posledice, ki jih čutimo še sedaj. Dejstvo je, da je Slovenija leta 1945 imela svojo vlado in svojo vojsko, v kateri je bilo kar nekaj zavednih Slovencev, kot npr. komandant Stane. Ti ljudje so izginili, izginila je slovenska vojska in tudi nacionalni ponos naroda in njegove vlade je za dolgo časa izginil. Se celo v odločilnih dneih osamosvajanja so se našli ljudje, ki so hoteli to preprečiti. Tudi ti se ne bodo izognili zgodovini s pisanjem svoje verzije. Strinjam se z vami, tov. Konda, v tem, naj zgodovino pišejo zgodovinarji, dodal bi le – nepristranski. A. VIDMAR

Nepreklicen odstop – sporočilo za javnost

Nadaljevanje s 1. strani

Enako, kot smo za Slovenijo ugotovili, da je njena perspektiva v drobnem gospodarstvu in turizmu, smo tudi v Kamniku že pred leti ti dve panogi uvrstili v prednostni program. Tudi po demokratičnih volitvah v preteklem letu je novi Izvršni svet obe panogi poleg kmetijstva uvrstil v svoj prednostni program, kot takega pa je tudi potrdila skupščina. Da ne bi vse skupaj ostalo samo v deklaraciji, je bilo zato v IS odprto mesto za zasedbo sekretarja za pokrivanje obeh področij. Mandatarja za postavbo novega IS g. Marija Sitar je na to mesto v soglasju z Demosom postavila mene kot neprofesionalnega člana. Te zadolžitve nisem rad prevzel, saj sta bili obe področji strokovno neobdelani in brez programa. Zato sem takoj predlagal ko-

misijo za obrt in turizem, ki naj bi pripravila strateške in politične usmeritve programa in konkretne akcije. To je komisija tudi naredila in ta program sem nato predstavil IS in skupščini, kjer je bil tudi potrjen. Da pa tudi tokrat ne bi ostalo vse skupaj le na papirju, je bila osnovna zahteva, da je potrebno za obe področji zaposliti strokovne delavce, ki bodo zastavljali okvirni program uresničili. Na občini naj bi tako na novo zaposlili svetovalca za drobnogospodarstvo in svetovalca za turizem, poleg tega pa smo smatrali za prvo nalogo odprtje Turističnega biroja z rednim uslužbencem. Tu naj bi se zbirale in dajale vse turistične informacije (o prenočiščih, kmečkem turizmu, kulturi, športu, lovstvu, ribolovu, planinstvu, gostinstvu...) celotnega kamniškega področja.

Kot sem navedel, je bil program sprejet, in sem bil prepričan, da je to tudi program Izvršnega sveta. Vendar je po letu in pol Sekretariat za obrt in turizem še vedno tak kot prvi dan. Predstavljam ga sam (neprofesionalno) v IS, od zahtevanih treh strokovnih zaposlitev pa ni realizirana še nobena. Brez profesionalnega kadra se je zastavljeni program le delno izpolnil. Kot v preteklosti smo ga izpeljali na povsem amaterski osnovi. Tisti del programa, ki pa potrebuje vključitev upravnih organov in ne amaterski pristop, pa je ostal le delno realiziran. Tu mislim predvsem na izdelavo srednjeročnega in dolgoročnega programa (obrtne in turistične cone, davčno politiko, koriščenje republikanskih sredstev, propagandni material, vključevanje v republiške informacije in propagandne centre itd.), aktivno vključevanje v Republiko in v Evropo (Alpe-Jadran, Delovna skupnost alpskih mest itd.).

Nepopravljiva škoda pa je izguba lokacije za turistično pi-

sarno na Titovem trgu. S turistično agencijo Golf-turist smo bili že od septembra lanskega leta v dogovoru, da bi nam odstopila del lokala za dejavnost. Zaradi neažurnosti in nesposobnosti upravnih organov in premale podpore IS se ta zamisel kljub priganjanju Golf-turista zaradi finančnih težav ni realizirala do letošnjega septembra. Golf-turist je moral svojo agencijo v Kamniku zapreti, lokal pa je oddal Janezu Repanšu iz Volčjega potoka. V tem lokalu bi lahko imel Kamnik svoj turistični urad, svoje prostore pa tudi Turistično društvo. Z izgubo tega lokala sedaj ne vidim druge primerne lokacije, saj turistični urad mora biti v samem mestnem jedru.

Odbor za Veliko planino je bil sestavljen s predstavniki vseh uporabnikov planine, Zavoda za varovanje narave in kulturne dediščine in predstavnika Zelenih. Pobude so bile usmerjene predvsem v ohranjanje in varovanje širšega področja Velike planine in pašništva. Zaradi vedno bolj množičnega obiska turistov po cesti od Kranjskega Raka je odbor predlagal IS, da bi uredili prometni režim, vključno s fizično zaporo (rampo) na Kranjskem Raku. Ker predlaganega organi niso izpolnili, ni bilo kontrole nad prometom, če bi to storili, bi se izognili nepopravljivi škodi, ki je nastala z divjim posekom preko 1000 m³ lesa. Ker pobud Odbora niso upoštevali, so se začeli njegovi člani spraševati o smiselnosti sodelovanja v njem. Odstopno izjavo je IS že posredoval tajnik Odbora Vinko Poličnik.

Upam, da se bodo z mojim odstopom razmere v delovanju Sekretariata za obrt in turizem izboljšale in bo imel moj naslednik večje možnosti, da bi na področju obrti in turizma več naredil.

TONE STELE

Kdaj in kako do trajne rešitve

Težav z odpadki iz gospodinjstev, obrti in industrije nimamo samo v Kamniku, ampak je to problem, ki ga do sedaj v Sloveniji skoraj nikjer niso ekološko primerno rešili. Pri gospodarjenju z odpadki v zadnjih nekaj desetletjih se od drugih, zaradi naravnih danosti, razlikujemo samo v tem, da smo za deponije izrabili opuščene gramozne jame ob Korenovi poti na Duplici in Kriško jamo ter jih zapolnili z manj nevarnimi odpadki iz gospodarstev in bolj nevarnimi industrijskimi odpadki. Žal so vse te jame na izjemno propustnem gramoznem terenu, tako da se vse izcedne vode infiltrirajo v podtalnico, ki je nekaj metrov pod deponijami. Kakšen je dejan-

ski vpliv nanjo, nihče ne ve, čeprav nekateri pristojni trdijo, da ga oz. da je zanemarljiv. Kdor vsaj približno ve, kaj vse se je vozilo na te deponije, od kožnih ostankov iz Utoka, vsakovrstnih odpadkov iz bivšega Svita do ostankov barv, topil in drugega, težko verjame takim zagotovilom.

Vse dosedanje sanacije niso prav nič izboljšale stanja. Z ureditvijo odplinjavanja se je samo povečala varnost, da v deponiji ne bi prišlo do eksplozije; ker pa ni poskrbljeno za sežiganje plina, je dodatno obremenjeno ozračje ob drugih plinih tudi z nevarnim žveplovodikom.

Področje, na katerem sta deponiji, je tudi po Osnutku in spremembah družbenega plana o raz-

voju do leta 2000 Republike Slovenije predvideno kot pomembnejše področje podtalnice, iz katere naj bi zagotavljali oskrbo z vodo okoliškim prebivalcem.

Ze vse do sedaj navedeno, poleg številnih črnih odlagališč, daje dovolj snovi, da bi se vprašali, kaj bomo storili, da bomo popravili stare napake in kako bomo ravnali z vsemi vrstami odpadkov v prihodnje.

Dosedanja praksa, ko je bila komunalna in ekološka problematika v občini prepuščena nekaterim posameznikom ali manjšim skupinam vplivnih gospodarskih struktur, se je pokazala kot precej kratkovidna in predvsem podjetniško naravnana. Težnja, da bi v Utoku za vsako ceno ohranili zastarelo in ekološko problematično proizvodnjo na izredno dragocnem in spomeniško najbolj občutljivem prostoru, je vsega obsojajna vredna.

Nesporno je dejstvo, da bomo kamniški občani v vsakem primeru plačali velik račun za nazaj in tudi za naprej, zato nam ne more biti vseeno, kaj se bo dogajalo v prihodnje.

Odvoz smeti na ljubljansko deponijo je samo začasna rešitev, ker deponija nima nikakršnih tehničnih pogojev, da bi bila perspektivna, še manj pa, da bi bila poceni.

Mnenje tudi tujih strokovnjakov o tej deponiji je malo manj kot pomilovalno, ker nikomur ni jasno, kako je mogoče postaviti deponijo na barje s slabo nosilnostjo tal in brez prave zaščite podtalja, ko pa drugje nasipavajo deponije 30 in več metrov visoko. Popolnoma jasno je, da bo ta deponija

draga in tudi kratkega veka, če že ne bo potrebna tudi participacija za njeno sanacijo. Zunaj naših meja, kjer imajo urejene deponije, cene za tono deponiranega materiala skokovito naraščajo in v Avstriji dosegajo že do 2000 ATS.

Problem je torej resen in vreden temeljitega razmisleka. Kaj bi bilo potrebno storiti, lahko samo predlagam:

1. Vzpostaviti neodvisno in strokovno spremljanje kvalitete podtalnice na lokacijah vseh večjih opuščenih deponij.

2. Kontrolirati vpliv izhajajočih plinov iz deponij, ki imajo urejeno odplinjavanje, na okolje.

3. Postopno uvesti selekcionirano zbiranje odpadkov na izvoru (biološki, steklo, plastika, papir in posebni), ker je ta način mogoče zmanjšati količine do 40% in biološke odpadke kompostirati v okviru zbiralne postaje.

4. Na podlagi izsledkov o kvaliteti podtalnice, če bi se le-ta v primeru poslabšala iskati rešitev za sanacijo zapolnjenih deponij.

5. Po sprejetju republiških osnov za gospodarjenje z odpadki, ki jih pričakujemo v prihodnjem letu, organizirati široko akcijo in začeti s tistimi rešitvami, ki bodo dobile podporo stroke in občanov.

Sporočilo v Kislih kumaricah Kamniškega občana z dne 10. 10. 1991 pod naslovom Kamniške smeti v Guinnessovi knjigi je zadelo v samo jedro problema, zato bi bilo dobro, da bi začeli pristojni in tudi zeleni o tem problemu čimprej razmišljati.

M. ŠTANGELJ
Vrhpolje 85

ODMEV NA ČLANEK

Tudi to je resnica

Nekaj besed ob rob članku Tudi to je resnica v 18. številki Kamniškega občana, z dne 24. 10. 1991.

Gospod Drobnič je bil leta 1945 star 17 let. Po mnenju pisca članka Janeza Majcenoviča ga je pri življenju ohranila mladost. Naša doživetja pa povedo drugače. Starost ni bila merilo za odvzem človeških življenj, ne za umrle med vojno ne za one po vojni. V Ravensbrücku sem gledala umiranje dojenčkov, otrok, starejših in starcev.

Verjeti je, da je g. Drobnič vešč svojemu delovnemu mestu. Vendar bi se moral odločiti, kje bo obstal, kajti pričel se je aktivno ukvarjati s politikom. Tega si na tem delovnem mestu ne more privoščiti. Utanovitev njegove stranke se šteje v politično dejavnost.

Nikjer v svetu si vodja tožilstva ne more ustanoviti svoje politične stranke – in to, pogojeno s preteklostjo.

ROZKA LAVRINC
Kamnik

GOSTILNA PLANINKA KAMNIK
CLUB MONTE CARLO
Titov trg 4, tel. 831-451

V prijetnem ambientu organiziramo ohceti in druga družabna srečanja. Z veseljem pa seveda postrežemo vsakega individualnega gosta.

Oblščite nas in prepričali se boste!

V SESTRSKIH ROKAH

Žalost in sreča v mekinjskem samostanu

Številni hrvaški begunci, ki so se zaradi vojne zatekli v Slovenijo, so našli topel drugi dom v mekinjskem urušinskem samostanu. Prvega, pravega marsikdo nima več, ker so jim ga napadalci porušili ali pa je bilo smrtno nevarno ostati v njem. Vojna na Hrvaškem se je v svojem uničevalnem besu še bolj razplamtela, pred vrati je zima in mnogi ljudje nimajo drugega izhoda, kot zateči se na varno. Zlasti matere z otroki.

Sestra prednika Irena Janež mi je ob drugem obisku pri beguncih v mekinjskem samostanu, to je bilo 10. novembra, povedala, da jih je

trenutno v samostanu 23. Kadar pridejo starši na obisk in ostanejo za dan dva, včasih pa zaradi razbesnele vojne doma tudi dlje, jih je

do 30. Petim otrokom še ni treba v osnovno šolo, osem se jih je priključilo učencem v OŠ Stranje, ena dijakinja pa obiskuje srednjo šolo v Kamniku. Učitelji in učenci so jih lepo sprejeli in otroci se kar dobro počutijo med njimi. Zanje je še posebej pomembno, da se ukvarjajo s čim koristnim in niso ves dan prepuščeni samim sebi in obujanju grenkih spominov. Marsikomu od

Kata iz Karlovca pripoveduje o novih zločinih okupatorjev. Tudi drugi begunci. O takšnih, da še človek zares zgrozi. Ali je mogoče, da se v civiliziranem svetu še dogaja kaj takega? Kot da bi se odprlo brezno pekla v človeku in bi iz njega planile na dan najtemnejše sile. Očitno se je to dogodilo.

Ta nedelja je bila kljub čudoviti razlivali se jesenski svetlobi in prekrasem pogledu na zasnežene Kamniške Alpe turoben dan za begunce. Zvilo me je pri srcu, ko sem videl nemočne ljudi, potopljene v eno samo bridkost in žalost. Nekaj besed z nekaterimi od njih in moral sem se posloviti. Bolečina je bila prehuda in tudi begunci si ta dan niso posebej želeli pogovora. Kadar je človeku zares hudo, je najrajši sam. Kot pes, da si izliže svojo bolečino.

Sestre pa jih skušajo razvedriti. To delajo s pogovorom, hkrati pa jih vabijo k skupnim delom v samostanu. Begunke jim rade pomagajo, saj vedo, da je delo najboljša zdravilo za skrb. Čistijo samostanske prostore, hodnike, perejo same zase in otroke. Včasih pa je njihova duhovna stiska tako velika, da si jo morajo olajšati skupaj s sestrami. Čeprav jim begunci vzamejo veliko časa, se jim rade posvečajo, saj jim tako veleva sestrška ljubezen in redovno poslanstvo.

Ljudje beguncem radi pomagajo gmotno, je povedala sestra prednika. Zaenkrat jim ničesar ne primanjkuje. Upa, da bodo prebivalci kamniške dekanije tudi v prihodnosti tako darežljivi, kot so bili doslej. Zima trka na vrata, prostore bo treba ogrevati, hrana se draži. Marsikdo se bo sam težko preživljal, kaj šele številne družine, vendar človeška dobrotina zna prisluhniti tudi bližnjemu v stiski. To se je doslej že velikokrat pokazalo, prav gotovo se bo tudi v prihodnje. Naj ta dobrotina greje naša srca in srca beguncev pred prihajajočo težko zimo.

JOŽE PAVLIČ

ELEKTRO SERVIS
Marjan Plemeniti
Vrhpolje 73
Tel. 831-058

POPRAVILO
pralnih strojev, bojlerjev,
gospodinjskih aparatov, napeljava in popravilo elektro
inštalacij in ostalih elektro
naprav.
Pridem tudi na dom.
Se priporočam!

Ljubeče roke tolažijo

OB ZAHVALNI NEDELJI

Ali znamo biti hvaležni?

Jesen je. Čas spravljania poljskih pridelkov in polnjenja shramb za zimo. Prelep čas, če je polje bogato obrodilo, če je pri hiši zdravje in sreča. Čas hvaležnosti. Ta je bila v naših srcih še posebno na zahvalno nedeljo. Na zunaj so jo izražali sadovi človekovega truda in rodovitnosti narave, lepo razvrščeni na oltarnih mizah ali ob njih.

Zahvalna nedelja pa ni bila le priložnost, da smo se Bogu zahvalili za sadove narave, ampak tudi za duhovne darove, ki smo jih bili deležni to leto. Za vsa razsvetljenja in spoznanja, ki so nam pomagala, da smo postali notranje bogatejši, zrelejši, razsodnejši. Skratka, da smo se dvignili na lestvi človeške veličine. Marsikdo med nami pa je tudi stopil za kakšen klin nižje.

Hvaležni smo bili tudi lahko za našo čudovito deželo, da je končno zadihala v državni samostojnosti, čeprav so po njej že segale tipalke mogočnega srbslavskega vojaškega stroja. Da jo je zapustil zadnji vojak armade, ki se je osramotila na slovenskih tleh. Da vojna zaradi odločnosti slovenskih oblasti, poguma slovenskih vojakov in prebivalstva nasploh ni zahtevala še več žrtev in gmotne škode. Da nam ni bilo treba bežati čez mejo, kot morajo Hrvatje. Da nam je uspelo ohraniti mir, dobrotno, katere pomena smo se šele dobro zavedeli ob zadnji vojni.

Letošnja jesen ne bo lahka, kajti naša mlada država bo morala še skozi mnoge preizkušnje, prav tako tudi ljudje. Kdor misli drugače, ne misli s trezno glavo. Napak bi ravnali, če bi čez noč pričakovali čudeže, ker jih ni od nikoder vzeti.

Ljudje smo zelo zahtevni, vendar brez hvaležnosti, razsodnosti in poštenosti v življenju ne gre. Umetnost je biti zadovoljen z malim, če tako nanese. Kaže, da prihaja ta čas. Težko bo, ker smo se že precej razvili. Saj nam je bilo tudi pod komunizmom kar dobro, pravi že marsikateri kristjan. Skoraj vsakdo je bil zaposlen, dalo se je dobiti ugodne kredite, zidati novo hišo, tudi stipendije za otroke. Danes pa se že tresemo za svoje delovno mesto, vrednost plače je vedno nižja, vse se strašno draži. Prihajajo časi, ki ne obetajo nič dobrega. Lahko da bomo začeli pozabljati na bistvene vred-

note, kot so: svoboda, mir, poštenost, pokončna moralna drža. Pozabljati, ker nas bodo skominjali nekdanji časi, ko »se je dalo znati« in je marsikdo pri nas kar dobro živel. Tudi za ceno hlapčevanja totalitarnemu režimu, ki ga je nad 40 let pritiskal k tlem in maličil njegovo dušo.

Jadikujemo nad sedanjimi demokracijo izvoljenimi slovenskimi oblastmi, da so nesposobne in da jih je treba zamenjati ter kličemo novega mesija, da nas bo popeljal v »obljubljeno deželo«. Tega mesija ni, zahodna Evropa pa tudi ni obljubljena dežela, kar je že pokazala s svojimi zadržanimi in licemerkimi diplomatskimi potezami ob vojni v Sloveniji in na Hrvaškem. Jemo grenki kruh povojnih komunističnih gnetiteljev in skomina nas po nekdanjih priboljških. Za belega se bo treba zelo potruditi, čeprav ga je bilo nekdanj dovolj tudi na smeteh. Vse ima svojo ceno, iztreznitev je pa potrebna in koristna. Trpeli bodo pa kot ponavadi najbolj nedolžni, poštenti, skromni ljudje, navajeni odrekanj in zadnjih vrst.

Ni zameriti, kajti končno smo le ljudje in življenje največkrat gledamo skozi poln, manj poln ali pa tudi čisto prazen lonec. To je čisto naravno. Prav pa je, da po vseh velikih dogodkih, ki so se v zadnjem letu zgodili v naši ljubi Sloveniji, izrečemo besedo zahvale Bogu, da nas je obvaroval še veliko hujših preizkušenj in strahot, ki bi nas lahko doletele, hkrati pa prosimo, naj nas tudi v prihodnje varuje pred njimi. Ljudska modrost pravi: »Zahvala je nova priprošnja.«

Mogoče Slovenci v sedanjih velikih skrbih, kako bomo preživel, kaj nas čaka jutri, na to pozabljamo. Če smo preživeli vojno in še marsikaj drugega, bomo tudi te žave mlade demokratične republike.

JOŽE PAVLIČ

njih je zelo hudo, ko se mora mati ponovno vrniti na delo, vendar to mora storiti, čeprav se ji trga srce od žalosti. Drugače bi izgubila službo.

Ob svojem obisku sem bil priča ravno takemu žalostnemu prizoru, ko se je od dveletnega Marka in štiriletnete Mateje poslavljala Marjana iz Karlovca. Odhajala je, obilita s solzami. Jokale so tudi sestre redovnice in begunke, ki bodo pazile nanjo. Marko je na vsak način hotel k izhodu iz samostana in klical: »Mama, mama!« Nobeno prigrvanje in tolažilne besede niso pomagali. Nazadnje se je ves nemočen sesedel v pesek in tulil od notranje bolečine. Tudi mene so močno zaščecele oči.

Mlada mati iz Osijeka je bila vsa iz sebe, ko je zvedela, da so ji moža premestili na prvo bojno linijo v Vukovar. Včasih je čisto strta od strahu, napetosti, nenehne vrtnanja živcev: kaj bo z njim, domom, ljubljeno Slavonijo?

ČUDODELNİK S PRIMSKOVEGA

Po sledih rojaka Jurija Humarja

Na njegovem rojstnem kraju

Radovednost pa tudi občudovanje Jurija Humarja sta me vodila na njegov rojstni dom v vasico Vodice nad Mekinjami. V hiši št. 1, kjer se je rodil veliki duhovnik in čudodelnik, živi danes France Humar z ženo Ivanka. Imata štiri otroke: Marka, Marijo, Andreja in Martina. France in Ivanka kmetujeta.

Na slavnega prednika v prijazni kmečki hiši spominja fotografija v starinskem okviru, križ v bogkovem kotu, ki ga je Jurij nekoč prinesel domov, in njegova skrbno varovana pisma domačinom, pripoveduje gostoljubni in nasmejani France. Veliko ve povedati o Juriju, njegova pripoved pa se večkrat prepleta z zapisanim v knjigi Čudodelnik s Primskovega.

Skupna prošnja pri maši

France se še marsičesa spominja iz pripovedovanja očeta Jakoba. Med drugim tudi tega, da je Jurij naročal ljudem, ki so ga prosili pomoči, naj bodo ob sončnem vzhodu, ko bo maševal, v duhu z njim združeni pri maši. Skupaj z njim naj molijo ter zaupajo

v božjo pomoč. Potem bo tudi Bog pomagal, da se jim bodo izpolnile njihove želje.

Jurij Humar ni »copral«, kot so nekateri mislili. Tudi ni gradil le na osebni moči in sposobnostih, ampak na božji pomoči. Ko je pomagal ljudem, je »gasil ogenj trpljenja«. Zavedal se je, da jim je treba pomagati, kolikor je mogoče. Nazadnje so že tako množično hodili k njemu, da je bil preobremenjen s prošnjami in obiski. Tudi kadar je prišel domov v Vodice, ni imel miru. Ljudje so takoj prihiteli s svojimi težavami in nadlogami. Da se jim je malo umaknil, je šel ponavadi počivati h kozolecu.

Tisti, ki bi mislil, da je denarno podpiral sorodnike, bi bil v zmoti. Razdajal je potrebnostim.

Najbolj je bil zaupljiv do nečakinje Filomene

Še posebno zaupne stike je imel z nečakinjo Filomeno. Njej je tudi pisal največ pism in ji pošiljal zdravilna sredstva, da je po njem in z njimi zdravila ljudi, hkrati pa jo je učil te veščine. In pa brata Jerneja: »Le zdravita in pomagajta, to so dobra dela.« (Čudodelnik s Primskovega, str. 46). Le svoji sestri ni

ODMEV NA ČLANEK

Obnavljanje obrežja Kamniške Bistrice

Pri delih na obnavljanju obrežja Kamniške Bistrice, znanega hudo-urnika, ni važna samo zaščita zaradi poplav in trganja zemlje, ampak še obnova branov ali jezov. Jezovi usmerjajo vodo v sredino struge in blažijo padec toka vode in trganje obale.

Vodo Bistrice je moč uporabljati še v druge namene kot za pogon raznih obratov in elektrarn, odnašanje odpadkov in tehnološki industrijske proizvodnje; ne nazadnje pa je zelo važna za življenje ljudi in za njihovo zaščito.

Tako smo vsi življenjsko zainteresirani, kako bo z Bistrico. Tudi gasilci. Res je, da so nam pri gašenju požarov v veliko, a samo prvo pomoč vodovodi s hidranti. Ti odvezmi vode so odvisni od zmogljivosti dotoka vode, pritiska v omrežju. Gasilci imamo precej avto cistern, s katerimi lahko takoj po prihodu na kraj požara začnemo gasiti, ne glede na oddaljenost tekoče vode. Uporabljeno količino vode v cisternah moramo čimprej nadoknaditi z vodo iz vodovoda ali rek. Za manjše požare to zadostuje. Za večje pa je potrebna napeljava vode s pomočjo gasilskih motornih brizgaln iz večje ali manjše oddaljenosti, odvisno od kraja požara.

Tako smo gasilci zelo zainteresirani, kje in kako dobiti za gašenje potrebno vodo. Dokler so bregovi voda takšni, kakršne je ustvarila narava, običajno ni težav. Ko pa prične z regulacijo in utrjevanjem bregov z zidovi, je potrebno pomisliti na to, da bi ustvarili možnost dostopa do vode gasilcem, pa ne nazadnje tudi reševalcem utopljenec. Zlasti ob morebitnih velikih požarih je nadvse nujen dostop do vode. Naj spomnim samo na gašenje požara v Kemofarmaciji v Ljubljani. Ljubljanski vodovod ima precej večjo zmogljivost od kamniškega, pa vendar ni zadostoval za končno gašenje. Tako so bile poklicane na pomoč vse avto cisterne iz celotne Slovenije in še dvojna napeljava cevi iz reke Ljubljanice. Vendar do nje priti ni bilo lahko. V bližini ni bilo dostopov v reko. Zato je bila potrebna daljša napeljava cevi, slabši pritisk v njih in izguba časa. Po tem požaru so se lotili gradnje več dostopov v Ljubljano; da se kaj podobnega ne bi spet ponovilo.

V mislih imam tudi možnost gašenja požarov v strnjenih naseljih, kot je Kamnik, z veliko možnostjo hitrega širjenja požara, ker med njimi ni zidanih požarnih zidov. Takrat bi potrebovali gasilci veliko vode, ki bi jo lahko dobili le v strugi Kamniške Bistrice. Načrt za gradnjo teh dostopov smo gasilci že večkrat predlagali Skupščini ob-

čine Kamnik, zadnjič pred 10 leti. Načrt je bil sprejet in potrjen, a neuresničen. Edini dostop je bil po tem načrtu zgrajen na levi strani železnega mostu pod Starim gradom za gašenje hiš pod Goro, ki jih ni več. Ker se na razne načrte in sklepe rado pozabi, je občinska Gasilska zveza Kamnik dne 14. 10. 1991 Skupščini občine Kamnik, sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora, ponovno dostavila načrt dostopov z zemljevidom, kar naj bi upoštevali pri sedanjem utrjevanju obrežja reke Kamniške Bistrice. S tem je bila že pred leti seznanjena vodna skupnost Sava v Ljubljani, ki se je z načrtom strinjala, vendar ugotovila, da ji za to primanjkuje denarja. Menimo, da je sedaj čas, da se hkrati s to gradnjo upošteva tudi naš predlog izgradnje dostopov do reke na naslednjih mestih:

1. Donit-Kemostik – za tovarno in Mekinje
2. Zarja – že zgrajen
3. Trival – pri dolgi brvi – za tovarno in Graben
4. Komunala – za podjetje in Cankarjevo ulico
5. za Železnino – za Tomšičevo ul., Trg talcev in okolico
6. za bivšim gasilskim domom za Trg prijateljstva, Titov trg, Mai-strovo ulico
7. ob avtobusni postaji – za Prešernovo ul., Trg svobode, banko, samostan in okolico
8. Utok – že zgrajen
9. na koncu Gasilske ulice – za Alprem, Kidričevo ul., Šutensko cerkev
10. ob novem mostu obvoznice desno – za Šutno, Metalko, obe šoli in grad Zaprice z okolico
11. ob mostu leva stran – za Srednješolski center, Zdravstveni dom, ZUIM in celotni Novi trg
12. Svilanit – že zgrajen
13. med Homarjem in Stetelom – za Perovo, Kovinarsko c., Steletovo ul., Zikovo ul. in Ljubljansko cesto
14. pod znamenjem na levi strani vode – za Zg. Perovo in Veterinarski zavod.

Od predlaganih 14 mest so trije že zgrajeni. Poleg teh so za lastno uporabo zgradili dohode še v Titanu, Svitu in Stolu. To je naš minimalni predlog za požarno zaščito mesta in okolice Kamnika. Gasilci želimo, da bi nas ob tem našim prizadevanju podprli prebivalci, saj je to le v njihovo dobro. Sedaj je čas, da bi ta načrt pričeli uresničevati.

JOŽE BERLEC

hajal in vero pačil.« (Čudodelnik s Primskovega, str. 48).

Boli ga, ko se je začela v Stahovici ob Marijini kapelici pojavljati gospa iz Avstrije, ki trdi, da je »inkarnacija Jurija Humarja«, da ima njegovo zdravilno moč in hoče nadaljevati njegovo življenjsko delo. Tudi sam sliši od ljudi, da bi imeli radi podobne sposobnosti kot Jurij Humar. Nekateri so že silili v Francetovega očeta, da bi jih začel zdraviti, jim pomagati. Ta pa jim je kar nejevoljen odgovarjal: »Veš, da bi rad pomagal, če bi mogel!« Tudi v Franceta so že silili, bolj za šalo kot zares. France ima razne sposobnosti, da bi zdravil kot Jurij pa ne, odkrito priznava.

To je le skromen sprehod skozi življenje in delo velikega kamniškega rojaka, da ne uide v pozabo spomin nanj. Tudi zaradi tega, ker se ga ob 100-letnici smrti na Kamniškem uradno niso spomnili. Marsikaj zanimivega bi bilo še povedati o njem. Morebiti ne bi bilo napakno, če bi Kamniški občan začel objavljati v nadaljevanjih knjigo Čudodelnik s Primskovega. To bi bilo zares koristno, zanimivo in poučno branje.

JOŽE PAVLIČ

KONEC

LJUDSKI OBIČAJI

Miklavžev večer

»Zunaj na lopi so zarožljale verige... vrata v hišo so se počasi odprla in v hišo je na konju, z odejami pokritim, prijahal Miklavž. Za njim sta vstopila še angel in špicparkelj (peklenšček). Peklenšček je po hiši uganjal svoje vragolije in nič ni pomagalo, če sta ga Miklavž in angel krotila...« Tako je Jože Vršnik opisal miklavževanje v Logarski dolini pred 50 leti.

Češčenje sv. Miklavža, ki je bil škof v Miri v Mali Aziji se je razširilo v Vzhodni Cerkvi, nič manj pa tudi v Zahodni Evropi. Za svojega zavetnika so ga proglasili šolarji in študentje, mlinarji, žagarji, drvarji in celo mornarji, splavarji in brodniki. Na Slovenskem mu je od vseh svetnikov posvečenih največ cerkva, okoli 200. Sv. Miklavž je tudi zavetnik ljubljanske škofije, posvečena mu je ljubljanska stolnica.

Po stari ljudski veri je zimska narava v dolgih, temnih nočeh vir mračnih sil, demonov in besov, ki da povzročajo nevarne zimske viharje in snežne zamete. Zato so jih

hrupno odganjali, iz teh pravadnih obrambnih obhodov poganškega izvora pa se je v krščanski dobi razvila šega današnjega miklavževanja.

Miklavž pa se kot obhodni dobrotnik s svojim značilnim spremstvom ni uveljavil na pravoslavnem Vzhodu, niti ga ne poznajo povsod na Zahodu.

Prav tako pa do nedavnega Miklavž ni obiskoval otrok v večjem delu zahodne in delu južne Slovenije. So pa večeri ponekod na Slovenskem, ko razsajajo in strašijo po vaseh kosmati, rogati parkelj, ki prihajajo v času pred Miklavževim (nikoli ne hodijo v paru, ker bi

potem mednje prišel sam peklenšček) k hišam, kjer »prežijo in opazujejo, kako otroci ubogajo«. Ti obhodi se pri nas še vedno vršijo, celo po Tuhinjski dolini in Črnem grabnu in okoli Gornjega gradu.

Parkeljni se najraje smukajo okoli deklet, če pa je kateri od otrok neubogljiv, ga spustijo v svoj koš brez dna, da glava navihanca visi iz njega in opleta sem in tja.

Parkeljnom se je Miklavž pridružil šele v 12. stol., najstarejša poročila o Miklavževih obiskih pri nas pa izvirajo iz 19. stol. Po različnih krajih se šega razlikuje, v glavnem pa se potek Miklavževga obiska dosti ne spreminja: med zbrane otroke v izbi vstopi Miklavž s svojim spremstvom angelov in parkeljnov. Mogočna postava sv. Miklavža z dolgo belo brado, škofovsko kapo in duhovniškim plaščem ter belimi rokavicami drži v levici dolgo zlato zakrivljeno škofovsko palico, prebira bukve, v katerih je napisano, kako je ta ali oni otrok priden ali poreden; pridne pohvali in jim razdeli da-

rove, porednim pa, karajoč jih, izroči šibo. Ob odhodu blagoslovi otroke in krene spet skozi vrata, otroci pa nato še nastavijo peharje, krožnike ali škorenjčke, ker je pridnim obljubil, da jih bo obiskal še ponoči...

Společka je bila miklavževina preprosta. Miklavž je daroval jabolka, hruške, orehe, lešnike in suho sadje, kasneje tudi venec fig, zavitek sladkarij ali kos lecta pa sta predstavljala že pravo razkošje. Po večjih krajih na deželi in seveda tudi v Ljubljani se je Miklavžu pridružil s semanju dan. Motniškim otrokom je Miklavž kupoval na sejm na svete Barbare dan (4. 12.) v Kamniku. Otroci na ta sejem niso smeli, »zakaj če bi Miklavž na svojem semnju opazil kakega otroka, bi mu nič ne prinesel«.

Miklavževanju pa so iz vzgojnih nagibov že zgodaj nasprotovali, češ: »...tako zvečer po hišah rožljajo, pametnim ljudem nepokoj delajo, otrokom pa grozo in strah zavdajo...« Kasneje je odpor proti miklavževanju očitno ponehaval, kajti parkeljni so začeli ostajati v veži in se otrok sploh niso več lotevali.

Obhodi Miklavža so se po 2. svetovni vojni pri nas v glavnem opuščali, toda Miklavževga ponočnega obiska in njegovih darov se večina otrok prav tako veseli, kakor so se svojčas njihovi starši in stari starši.

MATEJA RADEŽ

France Gorše, »Miklavž z otroki«

**OGLAŠUJTE
V KAMNIŠKEM
OBČANU!**

**POPRAVILO VSEH
VRST ČEVLJEV.
Alojz Hočvar,
Šutna 5, Kamnik.**

**Odprto od 8. do 18.
ure, tudi v soboto.**

Koledniki v Velikovcu

V nedeljo, 10. novembra, je bil v Velikovcu dobrodelni koncert za sosedo v stiski. Organizatorji so pripravili zanimiv program, ki sta ga povezovala simpatična napovedovalca, Zalka in Hans, v slovensčini in nemščini. Poslušalci obeh narodnosti so navdušeno sledili pesmim v obeh jezikih. - To pa se je dogajalo v reprezentančni velikovski dvorani, kamor pred leti slovenska beseda in pesem nista smeli vstopiti!

Ob lepi spremni besedi so se razvrstile glasbene skupine iz Velikovca in okolice, zapela je Podjuna in odpevali so Smrtnikovi fantje iz Kort pod Jezerskim vrhom - na senčni strani Karavank.

Na začetku je polno dvorano ogrela Mestna godba iz Velikovca, ki ima same mlade glasbenike. Izpod Pece so prišli pevci, ki so se

poimenovali po »Kralju Matjažu«, in zapeli o domači hiši, izgubljeni mladosti in o mlinarju »spod klanca«. Tamburaška skupina iz Loč je nastopila dvakrat in vodila poslušalce od Slavonije do južnega morja. Napovedovalec Hans, ki je pripovedoval o nekdanji razširjenosti te glasbe na Koroškem, na žalost, ni vedel za poročilo o nekam koncertu v Celovcu, ki ga je 29. 10. 1894 objavil ljubljanski časopis Slovenec: »Nastopil je tudi tamburaški zbor Lire (11 gospodov)... Prvikrat čule so se ta večer slovenske tamburice na Koroškem...« Zanimivo, kaj vse so počeli včasih Liraši!

Mešani pevski zbor Heimatklang Bach je nastopil dvakrat in predstavljal nemške koroške pesmi. Po tri pesmi so zapeli oktet Suha, mešani pevski zbor Lira in štirje Smrtnikovi fantje, ki so s pesmijo in

pojavo utelesili trdžovstvo slovenskih kmečkih sinov z Obirskega. Ob Gallusu in dalmatinski ljudski pesmi so zazvenele slovenske koroške pesmi, tako kot jih znajo zapeti samo koroški Slovenci.

Za konec sporeda so organizatorji »prihranili« nastop kamniških kolednikov, ki so se iz kamniške sončne nedelje zapeljali v zimsko pravljico med snežinke na Jezerskem in po vijugasti cesti skozi Železno Kaplo ter Dobro vas prek Drave v Velikovec. Po besedah o koledovanju v starih časih so poslušalci pobožno prisluhnili Tomaževim citram, toplo sprejeli Janezovo pesem o zvonovih in si zares otirali solze ob Rokovi pesmi vojaka v »deželi Prajzarski«. - Aplavzu po domotožnem duetu o zelenem gozdu, ki šumi na tujih tleh, ni bilo konca, zato so »pristojni«, ki so snemali dobrodelni koncert za celovski radio, zahtevali dodatek - sklepno sporočilo. Kamniški Koledniki so fantovski želji po »rožah rdečih, rožmarinu in ljubezni« pridružili še največjo željo nas vseh - željo po miru!

JANEZ MAJČENOVČ

Rok Lap, Janez Majcenovič in Tomaž Plahutnik na fotografiji Franceta Steleta: »Se že svita...«

Martinovo slavlje

Ena izmed starosvetnih šeg, ki se odvijajo na prehodu iz poletja v zimo, je tudi poganški jesenski praznik Martinovo. Vsem letnim šegam, ki se prelivajo iz prazgodovinske dobe v naš čas, je znameniti pečat dala Cerkev.

Karkoli se ob martinovanju našega podnebne pasu godi, vse je starejšega izvora.

November je mesec zahvaljevanja za letino in obhajanja kolin, pastirji pa so imeli svoja obredna slavlja, s katerimi so se zahvalili za uspešno pašo, zmanjšanim čredam pa so izprosili blagoslova. K praznovanju so prihajali tudi duhovi rajnih prednikov.

Sveti Martin je rojen v vojaški družini na Ogrskem. V Franciji je bil izvoljen za škofa, njegova pobožnost in strogo življenje pa sta spletla okoli njega obilo legend. Stevilnim misijonarjem je bil sv. Martin vzornik, kar je gotovo botrovalo nastanku mnogih cerkva in oltarjev - tudi na Slovenskem. Naše oltarne slike kažejo sv. Martina kot usmiljenega vojščaka, ki z mečem reže svoj plašč, da bo polovico dal golemu siromaku. Na številnih podobah pa je sv. Martinu pridana gos, ki izvira iz izmišljene legende, po kateri se je Martin menda skrnil med gosi, ko so ga iskali, da bi mu sporočili izvolitev za škofa.

V zavesti in izročilu našega

ljudstva, ki je na Martinovo dokončalo dobro, obilno letino in gospodarsko leto sploh, velja pojedina kot odmev na stari zahvalni praznik. Iz okolice Motnika so ohranjeni zapiski Gašperja Križnika, ki pravi takole: »V nedelo pred svetm Martinam ali pa na Martinovo se napravi pojedna v spomin vsih spravlenih pridelkov.« Na mize je dan Martinov násad, sestojec iz različnega mesa, raznih pogač in vina. »Muzikantje svirajo, gostje se veselijo in zabavajo do polnoči,« piše Niko Kuret v knjigi Praznično leto Slovencev. Po stari veri so prihajali, zahtevajoč svoj delež, k nekaterim slavljem tudi duhovi prednikov. Ko odhajajo, pustijo gostitelji ostanke martinovanja na mizi, »da bi bilo prihodnje leto obilno«, s tem pa hkrati darujejo rajnikom, ki naj poskrbe za bogat pridelek v prihodnjem letu.

Gos, ki je bila po domnevah nekaterih narodopiscev daritvena žival pri poganških jesen-

skih zahvalnih obredih, ni edina obvezna jed na mizi. Kjer gosi ne redijo, nadomešča gosko puran ali petelin, ponekod celo dimljeno volovsko meso. Goski se pridruži obredno pecivo »martinčki«, ki so jih gospodinje pekile v okoličih Vrhnike. Ta šega je povezana z zaobljubo, ki so jo Zaplanci dali po hudi živinski kugi. Vsak kmet je bil zelo vesel, če je lahko razdelil vse »martinčke«, kar naj bi mu prihodnje leto prignalo lakoto od hiše. V vinskih krajih so pojedine bistveno združene s pokušnjo novega vina, ki so ga darovali v zahvalo za pridelek.

Pri nas je Martinovo obveljalo na splošno le kot rok, da se mošt spremeni v vino. Z Martinovim so na Štajerskem združevali rok za poravnavo najemnin in drugih dajatev. To pravno opravilo, ki se ga je lahko udeležil vsak član pastirske zadrage, je izginilo z odpravo suženjstva. Sv. Martin je med Srbi nadomestil tudi vero v »volčjega pastirja«, ki naj bi vsako leto zbiral volkove in odkazoval plen za naslednje leto. Pastirji so si za naprej obetali od njega, da bo krotil volkove in se, sprva božanstvom, kasneje pa Bogu in sv. Martinu

zahvaljevali za spitate živali in prosili za varstvo preostale črede.

Iz Tunjic je tale poskočnica: »Počakaj me, Mina, do svetga Martina: kravce popasem, pol te m pa vzle!«

Sčasoma se je ponekod na Štajerskem, v Mežiški dolini in na Gorenjskem uveljavila o Martinovem posebna »pastirska« maša. Živino, ki so jo pastirji vodili okoli oltarja in jo kasneje darovali cerkvi, naj bi svetnik prihodnje leto obvaroval boleznih. Z Martinom so povezana tudi vremenska prerokovanja, ki temelje na stoletnih opazovanjih. O tem govori tudi ljudska izkušnja:

»Za sncem svetega Martina kaj kmalu pride sneg, zmrzlina. In če te tudi dobro greje, le tri dni babje leto šteje.«

Vse šege in navade, ki so se nabrale okoli Martinovega, označujejo ta datum kot »jesenski pust«, kajti razen pusta je bil edini dan, ko so se zbrali k razveseljevanju tudi starejši ljudje.

MATEJA RADEŽ

35-letnica društva diabetikov Slovenije

Pred 35. leti, 21. oktobra 1956, je bilo ustanovljeno prvo Društvo diabetikov Slovenije »Ljudevit Merčun«. Pokojni prof. Ljudevit Merčun je bil pionir slovenske diabetologije. Postavil je temelje, ki so ji omogočili dosedanj razvoj. Pri oblikovanju društva in njenih podružnic so imeli največ zasluga prof. dr. Stanko Mahkota, primarij dr. Srečko Košuta, Franc Koželj – Vanja in sedanj predsednik Štefan Temlin.

Društvo je doseglo pomembne uspehe: izdalo je poljudne strokovne knjige, kot Normalno življenje tudi sladkornim bolnikom, Sladkorna bolezen in dieta, aktivno je sodelovalo pri sprejemu zakona o zdravstvenem zavarovanju. S tem zakonom so dobili sladkorni bolniki pravico do brezplačnih zdravstvenih storitev, zdravljenj in pripomočkov. Sladkorni bolniki so bili oproščeni plačila participacije.

Ob 35-letnici, ki je bila v Posavskem muzeju v Brežicah, s kulturnim programom, so podelili priznanja zaslužnim članom. Med pre-

jemniki priznanj so bili tudi Kamničani, in sicer: **Lojze Vavpetič, Marjeta Bukovšek, Vilko Tratnik in Zdravstveni dom Kamnik – Posvetovalnica za diabetike.**

Sladkornim bolnikom želimo sporočiti tudi problematiko našega društva. Registriranih imamo že nad 800 sladkornih bolnikov. Sladkorna bolezen se nezadržno širi. Tudi letos smo se vključili v razpravo o osnutku zakona o zdravstvenem zavarovanju v Sloveniji. Osnutek zakona namreč ukinja skoraj vse dosedanje pravice iz zdravstvenega zavarovanja – brezplačna zdravila in zdravstvene storitve, oprostitev participacije. V zvezi s tem smo obiskali pristojno službo na občini Kamnik.

Obiskali smo teže bolne sladkorne bolnike, izvedli bomo denarno akcijo v korist Sklada za preprečevanje in zdravljenje sladkornih bolnikov. Tudi naprej bomo po znatno nižji ceni omogočali nakup poljudnoznanstvene literature, natrene in druge prehrane za diabetike ter pomagali socialno ogroženim bolnikom.

SLADKORNI BOLNIKI!

Vse sladkorne bolnike na področju kamniške občine vabimo na občni zbor,

ki bo v sredo, 27. novembra 1991, ob 16. uri v dvorani nad kavarno Veronika

Udeležite se zbora v kar največjem številu, ker bomo izvoliti nov odbor ter obravnavali novi Zakon o zdravstvenem zavarovanju. Do sedaj smo imeli preglede, zdravljenje in zdravila brezplačne, novi Zakon pa predvideva ukinitve teh bonitet. Skupaj se bomo borili za to, da nam priznanih pravic ne bodo odvzeli.

DRUŠTVO ZA BOJ PROTI SLADKORNI BOLEZNI KAMNIK

Za pridobitev novih članov se trudimo le dva – predsednik in tajnik. To pa je vsekakor premalo. Članarina je nizka – 50 SLT letno, pa ni uspeha ne pri premožnejših ne pri revnejših sladkornih bolnikih. Bolniki sprašujejo: »Kaj pa imam od tega, če sem član, saj imam tudi brez tega vse pravice?«

V mesecu boja proti sladkorni bolezni je v 17. številki Kamniškega občana izšel članek dr. Plav-

čeve, upamo, da so ga naši bolniki prebrali.

Se največ razumevanja za naše delo nam izkazujejo zdravstveni delavci kamniškega Zdravstvenega doma. Za njihov trud se jim v imenu društva iskreno zahvaljujemo. Zahvala tudi občinski skupščini Kamnik za dodeljeno finančno pomoč in glasilo Kamniški občan za objavljane prispevkov o sladkorni bolezni in o akcijah društva.

ŠTEFAN REPANŠEK

KMETIJSTVO

Slovenci jemo 31 sort krompirja

V četrtek, 7. novembra, se je v gostilni Pri Olgi v Mostah zbrala svojevrsna družina, ki se pri svojem vsakdanjem delu ukvarja s krompirjem. Tu smo lahko srečali tako strokovnjake za krompir kot kmetke pridelovalce, razen teh pa tudi semenarje, kmetijske svetovalce in inšpektorje, skratka tiste, ki jih krompir zanima.

Predstavitve novjših sort krompirja je pripravil Kmetijski inštitut Slovenije, pri tem pa so mu pomagali Republiška uprava za pospeševanje kmetijstva, Semenarna in Kmetijska zadruga Emona, zlasti zadruga enota v Komendi. Predstavitve so popestrile kmečke žene iz okolice, ki so pripravile in razstavile številne poznane in manj znane krompirjeve jedi, posebno veliko zanimanje pa je bilo tudi za razstavo krompirjevih gomoljev 31 sort krompirja, ki jih pri nas pridelujemo ali pa jih ima Kmetijski inštitut Slovenije v preizkušnji.

Uvodni nagovor in referat o tehnologiji pridelovanja krompirja je podal g. Tadej Sluga, diplomirani inženir agronomije, strokovnjak za krompir, ki je udeležence predstavil še posebej opozoril na vse dosedanje, predvsem pa letošnje dobre in slabe izkušnje pri pridelovanju tako semenskega kot jedilnega krompirja, ki je pri nas že nekaj let v veliki krizi.

Kakšen krompir bomo v bodoče jedli, bo odvisno od izbora novih nosilnih sort semenskega krompirja, ki morajo razen tega, da bodo odpornejše kot dosedanje proti rastlinskim boleznim, ustrezati tudi okusu večine potrošnikov. Kot sorte lastnosti pa štejejo tudi zgodnost, oblika in velikost gomo-

ljev, barva pokožice in mesa, globina očes, rodovitnost, trpežnost v skladišču ter primernost za pripravo posameznih jedi, oziroma za predelavo v trajne izdelke. Skoraj idealna sorta krompirja, ki se je zelo približala merilom za dober krompir, je bila domača sorta igor, ki pa je žal propadla zaradi prevlelike dovzetnosti za obolenje z virusom Y, ki povzroča prstanost ne-krozo na gomoljih. Prav ta virus je namreč v zadnjih letih povsem izničil ves trud pridelovalcev semenskega krompirja. Sedaj preizkušamo nove domače sorte krompirja, razmnožujemo pa tudi veliko

uvoženih sort, kar pa ni enostavno opravilo, saj je uspeh povsem odvisen od pogojev za pridelovanje semenskega krompirja, ki pa so pri nas, zaradi nezadostne oddaljenosti od nasadov jedilnega krompirja, izredno problematični. Vsi pridelovalci jedilnega krompirja, tudi vrtničarji, bi se morali namreč zavedati, da za uspeh pridelave krompirja ne zadostuje samo strokovno znanje semenarjev, pač pa tudi splošna disciplina in sodelovanje vseh lastnikov zemljišč na področju, kjer se prideluje semenski krompir.

Predstavitve je spremljala tudi degustacija in ocenjevanje jedilne kakovosti 21 novjših sort krompirja, za kar je bila sestavljena komisija 30 ocenjevalcev. Rezultati ocenjevanja bodo objavljeni

v Kmečkem glasu. V ocenjevanju so bile razen manj poznanih sort tudi nekatere bolj znane, kot: desi-ree, tone, jaerla, dobrin, resy, pentland dell in squire, vesna, bintje, kennebec, ulster sceptre in agria.

Predstavitve je minila v prijetnem, predvsem pa strokovnem vzdušju, ko so si svoja mnenja o dobrih in slabih izkušnjah pri pridelovanju krompirja lahko izmenjavali strokovnjaki z neposrednimi pridelovalci in obratno, manjkalo pa tudi ni kritičnih pripomb na dosedanje kmetijsko politiko glede pridelovanja semenskega krompirja, predvsem pa tudi stihijskega uvoza novih nepoznanih sort, ki nam že v letošnjem letu delajo obilo preglavic.

Na parkirnem prostoru gostilne Pri Olgi je bila tega dne razstav-

Razstava krompirja. Foto: J. Novak

PCB – uničevalci okolja

PBC so širši slovenski javnosti postali znani po aferi okrog belokranjske reke Krpe oziroma semiške Iskre. Sodiijo med pogoste splošne onesnaževalce in so prisotni predvsem v transformatorjih, kondenzatorjih kot impregnacijska sredstva, plastifikatorji v nekaterih plastičnih masah kot primesi nekaterih lakov in barv (zlasti starejših vrst), v nekaterih vrstah brezlesnega fotokopirnega papirja z nanosom mikrokapsuliranih barvil, v mazalnih oljih in hidravličnih tekočinah.

V zadnjih letih se je vsebnost PCB v omenjenih sredstvih zaradi strogih standardov sicer pomembno zmanjšala, nevarni pa so predvsem odpadki iz starejših izvorov.

V naravi se njihova vsebnost razpolovi v petih letih. So dokaj neobčutljivi na temperaturo, v vodi so slabo topni. Vsebujejo jih predvsem onesnažene površinske vode, prek njih pa se kontaminirajo vodni organizmi (ribe) in domače živali. PCB se kopičijo v maščevju teh živali, izločajo se tudi z mlekom. V organizem ljudi lahko dosepejo bodisi skozi prebavila, skozi kožo in izdihala (predvsem pri poklicno izpostavljenih).

Največ PCB se nakopiči v maščevju, mišičah in v koži. Ocenjujejo, da se prvotna količina PCB v organizmu razpolovi v 7 letih.

PCB vplivajo na presnovo maščob in ogljikovih hidratov, spreminijo obrambne lastnosti telesa, okvarjajo jetra in ledvica, vplivajo na centralni živčni sistem; sumijo, da povzročajo tudi raka in genetske okvare.

Vdihani ali na kožo naneseni PCB dražijo sluznice dihal oziroma kožo.

Prek posteljice in maternega mleka se zastrupljajo tudi dojenčki.

Zastrupitve in prevelike obremenitve s PCB zdravijo in preprečujejo s pospešenim izplavljanjem teh snovi s savno, posebno dieto in intenzivnimi, dinamičnimi telesnimi aktivnostmi.

Kaj lahko stori slehernik?

PCB, ki so v našem okolju, zlasti v vodi in hrani, se žal ne da izogniti.

Vsak izmed nas lahko le pripomore k zmanjšanju dodatnega onesnaževanja okolja, tako da ne rabne elektronske dele, zlasti kondenzatorje starejših tipov, odnese na odlagališče za posebne odpadke, da raznih ostankov barv in lakov ne živa v kanalizacijo in po možnosti tudi ne v smeti, v delovnih organizacijah pa se strogo ravnajo po načelih varstva pri delu, kadar dela s snovmi, ki bi lahko vsebovale PCB. Barv in lakov ali ostankov kondenzatorjev ne

smemo zažigati, ker se pri segrevanju PCB pretvarjajo v bolj toksične strupene poliklorirane furane.

IGOR IVANETIČ, dr. med. ZD dr. JULIJA POLICA Kamnik

IVANKA NOVAK

Srečanje upokojujencev

Društvo upokojujencev je leto – s prvič samostojno organiziralo podelitev priznanj Športnik-upokojujencev; značke ter diplome je podelilo petnajstim članom, ki so si prislužili zadostno število točk s kolesarjenjem in planinskimi pohodmi.

S predsednikom Športnega društva Komenda smo se dogovorili, da bo Športno društvo podelilo diplome z grbom Komende. Predstavnik Športnega društva, ki je diplome podelil, nam je zaželel nadaljnjih športnih uspehov, zdravlja ter dobre pokojnine v samostojni Sloveniji.

Zatem se je družabno srečanje nadaljevalo, tudi zaplesali smo. Predvsem moram pohvaliti naše članice, ki so nam spekle čudovite

ljena tudi sodobna linija strojev za pridelovanje krompirja in pogled nanje nam je ob odhodu s predstavitve vzbudil upanje, da bo pridelovanje krompirja le še kdaj doživel boljše čase in da smo se ob slabih izkušnjah vendarle tudi marsičesa koristnega naučili. Predvsem pa bomo morda vsi končno le znali ceniti dober krompir.

slasčice in druge dobrote. Imeli smo se lepo, tudi zato, ker nas druži lepa slovenska pesem, saj smo peli do 23. ure.

Ob koncu se moram zahvaliti tudi Društvu upokojujencev Kamnik, s katerim dobro sodelujemo. Zadnje čase še tesneje sodelujemo z Moravčami, navezali pa smo še stike s Kranjem. Upam in želim, da bi v letu 1992 podelili še več priznanj Športnik-upokojujencev.

Vabim vse upokojujence našega društva, še posebno pa kmečke, da bi se nam pridružili v raznih aktivnostih.

V teku so priprave na novoletno srečanje v prostorih društva. Če ste za to, se nam pridružite, saj nas je v komendski fari že okrog 500.

JOŽE KERN

OTROŠKI PARLAMENT

Sprašujemo vas, zakaj...?

Šport in urejenost igrišč

Zakaj ni v Kamniku zaprtega bazena?

1. Če se malo pohecama – V Kamniku je bazen zaprt od septembra do junija (torej imamo zaprt bazen). Res pa je – nimamo pokritega bazena in ga glede na dane finančne zmožnosti občine še nekaj časa ne bo.

Zakaj v Kamniku, Mostah in Komendi ni SKATE igrišča?

2. SKATE park v Kamniku (ali v Komendi) bi bil zanimiva pridobitev predvsem za mlade. Vendar pa mora biti takšen park zgrajen za tiste, ki ga bodo organizirano uporabljali. V občini Kamnik je verjetno veliko skaterjev, ni pa nobenega skate kluba ali društva, ki bi med drugim skrbel predvsem za varnost in strokovno uporabo skate parka. Pred nekaj časa je pri meni že bilo nekaj fantov s takšno idejo, zdaj jih pa kar ni več od nikoder.

Zakaj so ure na tenis igriščih za otroke in mladino tako drage? Ali bi nam ne mogla pomagati Športna zveza, da bi prišli do cenejših sezonskih kart?

3. Predsednik teniškega kluba Kamnik je dejal, da je bila letos otroška sezonska karta 800 SLT, res pa je, da je bilo s to karto pretežno mogoče igrati le v dopoldanskih urah. Če je ta cena previsoka, se bomo z vsemi igralci tenisa v občini skušali dogovoriti, da bi bile otroške urice igranja tenisa še cenejše.

Zakaj ni urejeno igrišče na Duplici in v Stranjah?

4. Za urejanje šolskih športnih igrišč poskrbi vsaka šola, torej tudi tista na Duplici in v Stranjah, v veliki meri pa je urejenost odvisna tudi od tistih, ki ta igrišča uporabljajo. Kakšni so (ali pa tudi ste) uporabniki teh igrišč, pa najbolje veste sami.

Dupličani pogrešajo več športnih prireditev in več igrišč, saj je še to, edino, ki ga imajo, skoraj večno zasedeno – z odraslimi?

Tudi šolarji OŠ 27. julij jih pogrešajo, in predlagajo, da bi jih bilo več.

5. Strinjam se z ugotovitvijo, da je v občini premalo športnih igrišč, toda še tistih, ki so, z denarjem, ki ga dobivamo v te namene, ne moremo normalno vzdrževati.

O športnih prireditvah pa takole: če jih je premalo, morate povedati, katerih si najbolj vroče želite (katera športna panoga, katera starostna kategorija itd.), pa jih bomo skupaj organizirali in izpeljali.

Šolstvo

Zakaj je namenjeno EKOLOGIJI tako malo ur pouka?

1. Kolikor jaz vem, je za vsak predmet, ki se poučuje na šoli, vnaprej pripravljen učni program. V okviru določene predmeta je verjetno predvidenih tudi nekaj ur za ekologijo. Če jih je premalo, bomo na nek način morali spremeniti učni program tega predmeta.

Je pa na koncu koncev veliko odvisno tudi od učiteljev samih. Eni se strogo držijo učnega programa, drugi pa rade volje prislusnejo željam učencev (če jih le-ti primerno izrazijo) in razlagajo tudi bolj zanimive in za življenje pomembnejše stvari.

Zakaj je pouk v turnusih, sprašujejo učenci osnovnih šol Moste, Komenda in Duplica? To je namreč zelo nevarno (še posebno za učence nižjih razredov).

Pouk se velikokrat konča pozno popoldne, ko je pozimi že noč. Pot domov je nevarna, saj cestnišča niso dovolj osvetljena. Na poti jih čaka veliko prometnih pastí, med katerimi je še posebno nevarno križišče pri Kralju, nepregleden ovinek pri Vodetovi hiši v Komendi ter križišče na Gmajnici.

2. Pouk v terminih je na nekaterih šolah zato, ker je zmogljivost šole (število učilnic...) premajhna glede na število vpisanih učencev.

Zakaj bodo v OŠ Frana Albrehta »razbili« osme razrede, kar je za učence, ki so toliko let skupaj guliili šolske klopi – zelo boleče?

3. Najbolj točno bi znalo na to vprašanje odgovoriti vodstvo omenjene šole, verjetno pa je glavni razlog za takšno odločitev racionalizacija pouka in osip določenega števila učencev.

Protestiramo – učenci OŠ Komenda Moste so proti ukinjanju interesnih dejavnosti v šolah! S tem se namreč ukinja možnost, da bi se vsi učenci, ki to želijo, vključili k dejavnostim brezplačno! Sedaj bodo te dejavnosti do stopne le tistim otrokom, katerih starši imajo dovolj denarja in časa, da jih bodo vozili v Kamnik, Domžale ali Ljubljano, in seveda, vse tudi – plačali.

4. V celoti se pridružujem protestu učencev OŠ Komenda – Moste.

Odgovore zapisal: OLAF GRBEC

HURA – IMAMO MLADINSKI SERVIS

Zdaj bo v Mladinskem servisu (nekdanjem Študentskem servisu) vse drugače. Bolj preprosto in enostavno, kar bo iskale začasnega in honorarnega dela (seveda so to samo dijaki in študenti, stari najmanj 15 let) še posebej razveselilo.

Kje je Mladinski servis?

Deluje pod okriljem Mladinskega centra Kamnik, sicer pa je podružnica Mladinskega servisa Velenje. Našli ga boste v starem zdravstvenem domu na Ljubljanski 1 v Kamniku, uradne ure pa so: **v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 9.00 do 11.00 ure, ob sredah pa od 13.00 do 15.30.**

Kakšne dokumente potrebujete?

Samo potrdilo o šolanju (priskrbite si ga že zdaj, da ne boste med počitnicami ostali brez njega, saj šole takrat ne »uradujejo«), **hranilno knjižico** (katerokoli, lahko tudi tisto od »pikapolonice«) in seveda **osebno izkaznico!**

Na vrata Mladinskega servisa lahko potrkajo tudi »pavzerji« s potrdilom o »pavziranju«.

Naj živi – Mladinski servis«

Mladinski center Kamnik

PLANINSKI KOTIČEK

Slovinci usposabljammo Nepalce za gorske vodnike

Leta 1980 je tedanja Jugoslavija kot pomoč prijateljskemu, nerazvitemu in neuvrščeniemu Nepal zgradila šolo na samotnem kraju pod Anapurnami, v kateri se Nepalci usposabljaajo za poklic gorskih vodnikov. Šola je bila sicer sprva jugoslovanska, čeprav so od vsega začetka v njej sodelovali predvsem slovenski gorski vodniki in alpinistični inštruktorji, pa tudi levji delež sredstev za izvedbo tečajev je vedno prispevala Slovenija.

Pvi tečaj se je odvijal že leta 1979, in sicer kar pod šotori, ker stavba še ni bila dograjena.

Letošnji tečaj je bil enajsti po vrsti, udeležilo pa se ga je 26 Nepalcev, 2 Kitajca in en predstavnik iz Sirije. Vsi tečajniki so po uspešno opravljenih izpitih dobili nazive gorski vodniki. Avgusta smo v Nepal odpotovali štirje slovenski inštruktorji in zdravnik.

Že na prvem sestanku na Nepalski planinski zvezi sem ugotovila, da je nov veter demokracije prine-

Peti dan pouka smo se odpravili na ledenik pod Gangapurno, kjer so tečajniki vadili hojo z derezami, učili so se uporabljati cepin, zabijati ledene kline, ter reševati »ponesrečence« iz ledeniških razpok, preizkusili pa so se tudi v ledenem plezanju.

Spet so sledila predavanja v šoli in že smo šli na prvo turo pod Naur. Za aklimatizacijo smo si izbrali ledenik, kjer smo predelali še ostale vaje: ureditev sidrišča v snegu in v ledu, dinamično bočno

Program, sestavljen v Ljubljani in malo spremenjen v Kathmandu, je že skoraj za nami. Vreme se je začelo malo kisati, cilj zadnje ture pa je vzpon na 6060 metrov visoki Chulu Far East, kjer smo imeli že pred dvema letoma zelo slabo vreme in kar nekaj novoza- padlega snega. Po nekajurnem igranju enice je le nehalo snežiti. Marko in Bojan sta šla postaviti močice, meni pa se je zdelo pomembno spregovoriti še o ekologiji ter o ekoloških problemih v gorah in še posebno v Nepal.

Naslednji dan smo vstali ob dveh jutraj, nebo je bilo jasno in nikjer ni bilo sledu o slabem vremenu prejšnjega dne. Snežne razmere so bile odlične, tako da smo z vrha v bazni tabor prišli že na kosilo.

Tečajnikom smo pustili nekaj dni za učenje, nato pa preverili njihova praktična znanja, vsak pa je moral odgovoriti tudi na pet naključno izbranih teoretičnih vprašanj.

Po izpitih smo šolsko zgradbo pospravili, saj bo verjetno do naslednjega tečaja mirovala.

Delo alpinističnih inštruktorjev v šoli za gorske vodnike v Manangu je volunteersko, zadnja leta pa smo prišli že na stopnjo, ko si moramo inštruktorji sami zbrati denar za letalske vozovnice, da gremo lahko v Nepal poučevati.

Zastopanje novonastale države Slovenije v šoli za gorske vodnike v Nepal so mi finančno omogočili: Planinsko društvo Kamnik, Športna zveza Kamnik, Planinska zveza Slovenije, Jata-meso Zalog, Splošno gradbeništvo Roman Žurbi iz Šmarce in podjetje Castor, izdelke pa so prispevali Eta Kamnik, Kočna in Svilanit.

DARJA JENKO

Športni utrinki

Rokometni in odbojcarski rezultati

Rokomet – 6. kolo:
Kamnik : Krško 21:21 (12:11)

Kamničani so jo srečno odnesli z borbenimi nasprotniki, saj so si točko priborili šele v zadnjih sekundah igre. Kakih 300 gledalcev je pričakovalo miren zaključek tekme, saj so Kamničani po izenačenem prvem polčasu v drugem povedli za štiri gole. Toda z nekaterimi nepotrebnimi potezami so zapravili prednost, in so dve minuti pred koncem celo zaostajali za dva gola. Petnajst sekund pred zaključnim piskom so Kamničani začeli napad za izenačenje. Najboljši strellec Kamnika Avakumović se je odločil za solo prodor in z nemogočim strelom pet sekund pred koncem poslal žogo med noge gostujočega golmana. Nato so Kamničani celo prestregli žogo, a je za kaj več zmanjkalo časa.

Najboljši – Avakumović 7, Tekavčič 6, Grbec 3, Levec 2, Bremšak 2, Špur 1.

Odbojka – super liga:
Vileda, Maribor : Novi Graniti, Kamnik 3:1 (12, –14, 10, 12)

Kamničani so se prvič predstavili pod novim imenom, in to izredno uspešno. Proti favorizirani ekipi prvenstva so se enakovredno borili skozi vso tekmo, le v končnih setov so imeli manj sreče kot Mariborčani. Če bi Kamničani dobili to tekmo, bi bilo to najbrž največje presenečenje prvega državnega tekmovanja, tako pa ostaja pri upanju, da so se odločili, da nobene tekme ne bodo z lahkoto prepustili tekmeču. To tudi naznanja izredno lepe in hkrati razburilive tekme v Kamniku, kjer bo najbrž tudi padla odločitev o prvem slovenskem državnem prvakcu.

Odbojka – II. slovenska liga:
Ženske: Kamnik : Plamen, Kropa 3:1 (6, 13, –13, 7)

Kamničanke so s to zmago ujele priključek z vrhom lestvice in se tako še borijo za višja mesta.

Moški: Kamnik II : Pionir II 0:3

Ekipa Pionirja, ki so jo domačini pred dvema letoma – v nekoliko drugačni postavi – z lahkoto premagali v kadetski ligi, se je tokrat poigrala z ekipo, ki jo je sestavljal zdajšnji trener in zato edini opazni na tej tekmi; sodnik Grgurevič ni imel veliko dela.

Srečna sobota za kamniške odbojkarje in rokometase

Odbojka – super liga – 3. kolo
Novi Graniti, Kamnik : Fužinar 3:2 (11, 11, –12, –13, 16)

Pred okoli 400 gledalci je Kamničanom uspel veliki met, in sicer z zmago začeti novo sezono v domači dvorani. Do tretjega kola neporaženi Fužinar je prišel v Kamnik z velikimi željami.

V prvih dveh setih so Kamničani po enakovredni igri premagali goste. V tretjem setu so igrali do rezultata 12:9 še bolje, nato pa se je začelo obdobje gostov. Zmagali so v tretjem in nato še v četrtem setu, tako da je zmagovalca odločal tie break. V tem setu so se oglašili tudi domači gledalci. Moštvi sta se izmenjavali v vodstvu, pri vodstvu 14:12 domači niso izkoristili zaključnih žog, in celo dovolili, da so do njih prišli gostje. Pri 16:16 pa je štajerski Kamničan izkoristil žogo in zmaga je kljub protestom gostov ostala v Kamniku. Za zmago je potrebno pohvaliti celo ekipo, posebej pa še Hribarja, M. Škorjanca, Dimca, Koprivca, pri gostih pa Filipančiča, Maučnika in Kokota.

II. slovenska liga zahod-dekleta
Nova Gorica : Kamnik 1:3

Kamničanke so v zelo pomembni tekmi premagale gostiteljice in si izrazito povečale možnosti za osvojitve prvega mesta v tej ligi, tako pa tudi napredovanje v višjo ligo.

Rokomet – I. slovenska liga, 7. kolo
Mokerc : Kamnik 19:20 (12:7)

Kamničani so odšli k zadnjeuvrščeni ekipi prvenstva s strahom, ki se je odrazil tudi v igri. Do 40. minute so domači pometali z njimi, nato pa so se le-ti prebudili, jih dohiteli in tudi zmagali. Zanimivo je, da je zadnji in odločilni gol spet prispeval Sašo Avakumović.

Najboljši strelci: Jeglič 8, Avakumović 6, Špur 2, Grbec 2, Rijavec 1, Levec 1.

Vabilo: V soboto, 23. 11. 1991, se bodo Kamniški odbojkarji spet pomerili v domači dvorani, in sicer z Granitom.

CICO

SMUČARSKI SEJEM

SK Kamnik – SEKCIJA STROKOVNIH KADROV

organizira **smučarski sejem rabljene opreme** v avli osnovne šole Frana Albrehta v Kamniku.

Smučarski sejem bo v soboto, 14. decembra, od 9. do 19. ure, in v nedeljo, 15. decembra, od 9. do 13. ure.

Vabimo tako prodajalce kot tudi kupce!

Tečajniki pred šolo v Manangu, zdravnik Tomaž, nepalski pomožni inštruktor in slovenska inštruktorica.

sel kar precej sprememb v sami organizaciji njihove planinske zveze kakor tudi v njenem delovanju. Tudi šola v Manangu so letos vzeli bolj zares, kar je tudi slovenskim inštruktorjem olajšalo delo, saj smo dobili 3 pomožne nepalske inštruktorje.

S prvimi predavanji smo začeli že prvi dan po prihodu v Kathmandu. Naslednje štiri dni smo tečajnike seznanjali z osnovami skalnega plezanja v plezalnem vrtcu, jih učili vozle in druge vrve maneuvre. Nato smo se podali na osem-dnevno hojo proti mananški šoli. V enem dnevu smo očistili šolo in njeno okolico, nato pa nadaljevali s predavanji in praktičnimi vajami iz prve pomoči, skalnega plezanja in reševalnih tehnik.

varovanje, ledeniško navezovanje in hoja po ledeniku. Vsem tečajnikom smo poizkusili vtisniti v podzavest, kako ustavi svoj zdrs s cepinom, kajti to je za višinske nosače in vse druge ljudi, ki hodijo po snežnih pobočjih, življenjskega pomena.

Naslednji dan smo na 5830 metrov visok Naur Peak pripeljali večino tečajnikov.

V kamniti hiši gorniške učenosti pod Anapurnami smo obdelali vsa za gornike pomembna teoretična in praktična področja.

UGODNO

metalka
trgovina

PRODAJALNA
DOMŽALE

UGODNO:

- modularni blok po 16,60 SLT (brez davka); za člane stanovanjskih združenj 15,77 SLT,
 - termoizolacije vseh vrst,
 - keramične ploščice s 15% popustom. Popust velja za plačilo v gotovini in za člane stanovanjskih združenj.
- Odprto od 7.30 do 19. ure, v soboto od 7.30 do 13. ure.
Telefon: 714-851, 721-767 in 721-216.

PRIPOROČAMO SE!

metalka
TRGOVINA

kočna

trgovsko podjetje p.o.

UGODNI PRODAJNI POGOJI!
PRODAJA Z ODLOŽENIM PLAČILOM
– NA TRI ČEKE

brez obresti za nakup nad 3.000 SLT ali na
POTROŠNIŠKI KREDIT na tri obroke s 30% pologom in 35% obresti v prodajalnah:

- Konfekcija,
- Oblačila,
- Ciciban,
- Čenča,
- Nova moda,
- Pri Kramarju,
- Novotehna
- športni oddelek

POTROŠNIŠKI KREDIT s 30% pologom:

na 3 obroke – 35% obresti,
na 4 obroke – 43% obresti,
na 5 obrokov – 54% obresti

v prodajalnah:

- Železnina,
- Merkur,
- Novotehna,
- Univerzal.

V Salonu pohištva: 30% polog, 5 obrokov – 40% obresti, ali 20% polog, 5 obrokov – 50% obresti.

PRI NAS MIKLAVŽ MISLI NA VAS!

mali oglasi

NAŠLI smo zlato broško. Dobite jo v trgovini MATEJA MARKET.

KAKRŠNOKOLI stanovanje kupim, tudi namesto vas - nagrada. Tel. 815-361.

OPREMLJENO garsonjero na Zikovi oddam in garažo na Kranjski cesti prodam. Naslov oddajte na uredništvo Kamniškega občana.

GARSONJERO 30 kv. m na Zikovi oddam. Predplačilo eno leto. Tel. 570-000.

OTROŠKO posteljo 190 x 80 bregana z jogijem in predalom prodam. Tel. 814-416.

INŠTRUIRAM nemščino, konverzacijo. Tel. 192-212, int. 422.

VARSTVO vašega otroka na našem domu. Tel. 813-906.

NAJAMEM suh prostor ca. 80 kv. m za skladišče papirne galanterije v Kamniku ali bližnji okolici. Tel. 815-184.

ODKUPIM večje družbeno stanovanje v Ljubljani, Domžalah ali Kamniku. Za nagrado vam podarim enosobno stanovanje. Tel. 813-771.

V ŠMARCI prodam zazidljivo parcelo (začeta gradnja). Tel. (064) 421-271.

PRODAM diano, letnik 79, ugodno. Franc Lemež, PTT Kamnik - Bakovnik.

PRODAM dva prašiča za zakol. Pavel Hribar, Pirševo 2, Laze.

NA VAŠEM domu v okolici Zapric pazim otroke. Naslov in tel. v uredništvu Kamniškega občana.

GARAŽO ob Ljubljanski cesti prodam. Mihorič, Župančičeva 5, Kamnik, tel. 814-100.

ZA ZIDLJIVO parcelo na Perovem ugodno prodam. Tel. 816-134.

Izdelujemo umetne nohte v najsodobnejši tehniki, z vrhunskimi materiali, neškodljivimi za nohte, po konkurenčni ceni. Tel. 841-538.

PREKLIC

Ema Pavlič, Stolnik 1, p. Stahovica, preklicujem žaljive in neresnične besede, ki sem jih izrekla o Damjani in Vinku Urankarju iz Lipe, št. 5, p. Blagovica. Prizadetima se zahvaljujem, da sta odstopila od tožbe. Za opravičilo in zahvalo bom prispevala denarna sredstva v višini sklenjenega pisanega dogovora.

PRELEST, d.o.o.

Ljubljana, Titova 37
objavlja funkcijo

GLAVNEGA IN ODGOVORNEGA UREDNIKA časopisa Kamniški občan

Od prijavljenih kandidatov pričakujemo:

- ustrezno izobrazbo in znanje s področja novinarstva, sposobnost samostojnega vodenja uredniške politike, smotno organizacijo dela uredništva.

Pisni prijavi morajo kandidati predložiti svoj koncept vsebinske zasnovne in grafične podobe Kamniškega občana ter način dela uredništva.

Izbranega kandidata bo Skupščina občine Kamnik imenovala za dobo štirih let.

Obstoji možnost sklenitve rednega delovnega razmerja v našem podjetju.

Pisne prijave sprejemamo do vključno petka, 29. 11. 1991 na naslov: PRELEST, d.o.o. Titova 37, Ljubljana.

Dodatne informacije dobite na zgornjem naslovu ali po telefonu 314-957 vsak dan od 7. do 13. ure.

Poslovna korespondenca v angleškem in nemškem jeziku, prevodi strokovnih besedil, podatki o avstrijskih in nemških firmah kemijske stroke. Sašo Mikuš, Tunjiška mlaka 8d, Kamnik, tel. 812-253.

TV ANTENE IN TERMO-AKUMULACIJSKE PEČI popravilam in montiram. Zibelnik Matija, Zavrta 5, Mengeš, tel. 737-194.

MATEJA MARKET Kovinarska 3a, Kamnik

TRGOVINA Z MEŠANIM BLAGOM

Odperto od 8. do 19. ure, v soboto od 7.30 do 14. ure, v nedeljo od 8. do 11. ure.

ZALOŽENOST IN POSTREŽBA STA ODLIKI, KI JU IŠČETE!

V teh dneh je še posebej velika izbira blaga, primernega za darila, precej pa imamo že aranžiranih daril po solidnih cenah.

V naši trgovini kupuje tudi MIKLAVŽ!

KGM

Janez Kalan

Prodaja in dostava premoga.

Pokličite na tel.:

843-029 ali 843-039 Se priporočamo!

BODOČI VOZNIKI, POZOR! AVTO ŠOLA AURORA

Glavarjeva 80, Komenda

Vas vabi v tečaj CPP, ki se bo predvidoma začel v začetku decembra. Tel.: 841-236.

Vabljeni!

ZLATARSTVO Janez Banič

Šlandrova 9
Kamnik, tel. 832-100

Cenjene stranke obveščamo, da smo se preselili v nov lokal (v neposredni bližini prejšnjega).

Nudimo pestro izbiro zlatega nakita, možna predelava iz starega zlata v nov nakit z doplačilom za delo. Bogata izbira moških in ženskih ur.

Delovni čas: od 8. do 19. ure, v soboto od 8. do 12. ure.

DOBRODOŠLI V NAŠEM LOKALU!

NOVO!

V začetku decembra 1991 bo izšla knjiga:

DANIEL ARTIČEK:

LEPA VRATA TUHINJSKE DOLINE IN KAMNIKA

Knjiga prikazuje 70 slik čudovitih rezbarjenih in kovanih starih vrat od Motnika do Kamnika. Stari mojstri so res znali izdelati čudovite umetnine.

Uvodno besedilo je kratko, saj slike same povedo dovolj. Prevedeno je tudi v nemški in angleški jezik.

Knjiga je zelo primerno darilo za poslovne prijatelje ali sorodnike, ki živijo širom po svetu, saj bodo lahko vsem pokazali, kako visoka je kultura v krajih, od koder so doma. Knjiga prav tako sodi v vsak dom v občini Kamnik, saj nam bo vsem v ponos.

Knjiga je velikega formata (32 x 23) na kvalitetnem papirju s trdo vezavo.

Cena v prednaročilu je 900 SLT, v redni prodaji pa 1.200 SLT.

(PRED)NAROČILNICA

IME IN PRIIMEK _____

ULICA _____ POŠTA _____

Naročam _____ izvodov knjige avtorja DANIELA ARTIČKA:

LEPA VRATA TUHINJSKE DOLINE IN KAMNIKA

Prednaročila sprejema Studio D, Daniel Artiček, Kamniško zasavskega odreda 7A, 61240 Kamnik, tudi po tel.: (061) 814-111.

PREPRIČAJTE SE O NAŠI UGODNI PONUDBI!

cedam

MARKET KAMNIK

Steletova 25

Tel. 812-544

Mesec december je pravi čas za ugodne nakupe!

- najugodnejše diskontne cene hrane in pijače
- izkoristite ugodnosti pri naših akcijskih prodajah blaga.

Miklavž za vas kupuje pri nas!

Odperto vsak dan v tednu od 7. do 20. ure, v soboto od 7. do 16. ure, v nedeljo od 8. do 12. ure.

Se priporočamo!

OBČINA KAMNIK p.p.
Stanovanjsko in komunalno gospodarstvo
SKG p.o. Kamnik

Na osnovi sklepa izvršnega sveta občine Kamnik objavljamo

prodajo poslovnih prostorov in stanovanj
v poslovno-stanovanjski hiši »Začelje Albrehtove hiše« v Kamniku, ki smo jo pravkar začeli graditi.

V pritličju hiše so predvideni trije lokali:

– gostinski lokal, velikosti

93,85 m²

– trgovski lokal, velikosti

31,30 m²

– trgovski ali poslovni lokal, velikosti

26,10 m²

Cena m² lokala znaša 75.360,00 SLT.

V 1. nadstropju sta predvideni dve stanovanji:

– 1. stanovanje, velikosti

94,45 m²

– 2. stanovanje, velikosti

93,60 m²

V podstrešnem delu hiše pa sta predvideni še dve stanovanji:

– 1. stanovanje, velikosti

77,70 m²

– 2. stanovanje, velikosti

77,25 m²

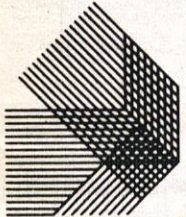
Cena m² stanovanja znaša 50.240,00 SLT.

Vse cene so določene na dan 31. 10. 1991.

Rok za oddajo ponudb je 15 dni od objave v Kamniškem občanu, oziroma do oddaje vseh lokalov in stanovanj.

Ponudbe oddajte na naslov:

STANOVANJSKO IN KOMUNALNO GOSPODARSTVO SKG p.o. KAMNIK, Steletova 8, 61241 Kamnik, kjer dobite tudi vse dodatne informacije osebno ali po telefonu, številka 816-211 ali 811-067.

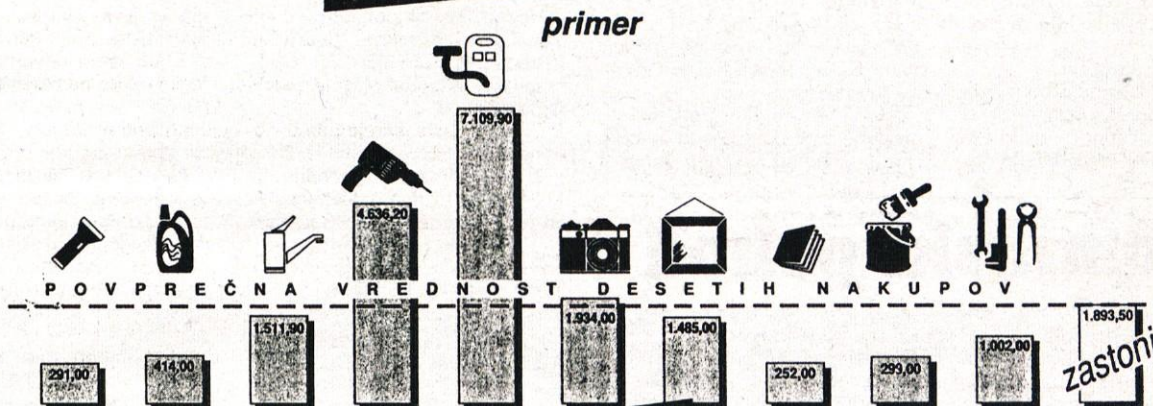
IDEJA
bo pripravila od 25. do 29. novembra 1991 v svojem svetovalno prodajnem studiu na Kidričevi 35

AKCIJSKO PRODAJO
blaga po super ugodnih cenah.
Pridite in se prepričajte!

Končno nekaj zastoni!

v Metalkini blagovnici Kamnik

primer

Po desetih nakupih kateregakoli blaga v Metalkini blagovnici Kamnik in ne glede na vrednost ima kupec posebno ugodnost:

pri enajstem zaporednem nakupu se kupcu odšteje povprečna vrednost predhodnih desetih nakupov. Možnost nakupov velja pri gotovinskih plačilih do konca leta 1991. Vključite se v akcijo!

SERVIS ŠPORTNE OPREME
ALP sport
DUŠAN OREHEK
Vrhpolje 1, Kamnik

Cenjene stranke obveščamo, da smo se preselili na novo lokacijo, na Vrhpolje 1 (100 m ob bazena proti Tuhinju).

Nudimo vam:

- montažo alpskih in tekaških smučí,
- popravilo poškodovane drsne ploskve,
- brušenje robnikov, mazanje smučí,
- razna popravila smučarskih čevljev,
- napenjanje teniških loparjev.

Odprto od 9. do 12. in od 16. do 19. ure, v soboto od 9. do 12. ure.

TRGOVINA KLAS
»KLAS«
Kamnik, Titov trg 7

Prodajalna kruha, peciva, žitnih izdelkov in drugih živil vas pričakuje vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 18. ure, v soboto od 8. do 18. ure.

MIKLAVŽ, BOŽIČEK IN DEDEK MRAZ ŽE KUPUJEJO PRI NAS!

POBUDA KAMNIČANOM

Naše gledanje na marsikatero zgodovinske dogodke in osebnosti se je v zadnjih letih spremenilo. Marsikaj bo treba raziskati in prevrednotiti. V Kamniku glede preimenovanja ulic še ni bilo nič storjenega, mislimo pa, da bi bilo treba nekatera poimenovanja spremeniti, zlasti tista najbolj moteča. Vse, ki se ne strinjate s kakšnim uličnim imenom ali želite predlagati novo, vabimo, da to sporočite občinski Komisiji za poimenovanje ulic, Titov trg 1, Kamnik.

Slovenski krščanski demokrati na Kamniškem

Sam, sam, sam moram biti, v večnosti sebe in v sebi večnost odkriti, svoje prozorne peruti v brezdaljo odpreti in mir iz onostranske pokrajine vase ujeti. (Kosovel)

ZAHVALA
Nepričakovano se je poslovil od nas
Jože Koželj, mlajši
z Gore pri Komendi

Presunjeni ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih dneh pomagali, zlasti sodelavcem iz Semešadike Mengeš in Brenčič Trade, sosedom in prijateljem. Topla zahvala tudi gospodu župniku za opravljeno pogrebno svečanost. Hvala vsem za izrečena sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Góra, Šenčur, november 1991
Za njim žalujemo: oče, mama, stara mama, brat in sestra z družinami

ZAHVALA
Ob smrti drage stare mame, tete, botre in sestre
Angele Drolc
iz Nevelj 15

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in stanovalcem Doma upokojencev Kamnik za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, darovane maše in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo g. župniku in g. dekanu za obred, pevcem in osebju Doma upokojencev Kamnik za skrbno nego.

Nevlje, Mekinje, oktober 1991
Njeni

ZAHVALA
Ob boleči izgubi našega dragega
Jožeta Bratovža

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in nam stali ob strani v najtežjih trenutkih. Posebna zahvala osebju Klinike za torakalno kirurgijo UKC Ljubljana, govorniku iz Stola, pevcem in g. kaplanu za opravljen poslovilni obred.

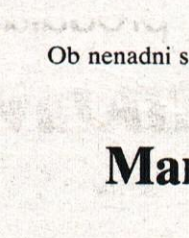
Kamnik, Domžale, november 1991
Vsi njegovi

ZAHVALA
V 64. letu nas je zapustil naš ata
Jože Berlec
Vaseno 1 v Tuhinju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, našim sodelavcem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Še posebej hvala GD Srednja vas, pevcem za zapete žalostinke in g. župniku za opravljen obred.

Oktober 1991
Žalujoči vsi njegovi

ZAHVALA
Ob nenadni smrti drage mamice, sestre in tete
Marije Komatar

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, podjetju ETA, Kamnik in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvala tudi duhovnikom za pogrebni obred in pevcem iz župnije Komenda.

Hvala vsem, ki ste jo imeli radi.

Križ, 31. oktobra 1991
Žalujoči: hčerka Hemi, sestre in brata z družinami

Hiša tiha je postala, ko si vzela od nas slovo, v srcu bolečina je ostala, ki prenehala ne bo.

ZAHVALA
Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše zlate in dobre mame, stare mame in tašče
Franciške Nograšek
rojene Grilc, Šmidove mame iz Tunjice

se najlepše zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in sodelavcem iz podjetij Svilanit in Titan za podarjeno cvetje, izrečena sožalja in številno spremstvo na njeni poslednji poti. Še prav posebno se zahvaljujemo g. župniku, cerkvenemu zboru, zvonarjem, govorniku Zdravku Zabavniku za ganljive besede, s katerimi je orisal mamino skromno življenjsko pot. Hvala Antonu Modicu za poslopitev v imenu Društva upokojencev. Hvala vsem, ki ste sočustvovali z nami in ste darovali za maše.

Tunjice, Komenda, Komendska Dobrava, november 1991
V globoki žalosti: hčerki Marica in Angela, sinovi Ivan, France in Jože z družinami in drugo sorodstvo

Kabelska TV na Duplici

Po večletnem prizadevanju smo končno uspeli: končana je gradnja kableske TV v krajevni skupnosti Duplica.

Zbiranje prvih prijav se je začelo že marca 1988. Ker je bil odziv, predvsem v blokih, zelo slab, je bila akcija ponovljena v decembru istega in nato še enkrat v februarju naslednjega leta.

Pred zadnjo akcijo je svet krajevnih skupnosti sprejel sklep, da je najnižje nujno število naročnikov, ob katerem bi se gradnja sploh lahko začela, 500, to je 37% gospodinjstev.

V vseh treh akcijah pa se je prijavilo samo 247 interesentov oz. 17% gospodinjstev. Zaradi tega so sklenili gradnjo začasno odložiti.

Glavni vzrok za tako majhno zanimanje je bila velika inflacija, zaradi katere sploh ni bilo mogoče izračunati deleža, ki naj bi ga plačal posamezni naročnik.

Kljub tako slabemu odzivu pa je krajevna skupnost v letu 1988 plačala stroške skupnega načrta za primarno mrežo; naslednje leto pa

delež k sprejemni postaji na Starem gradu.

Na seji skupščinske KS 1. marca 1990 pa je bila spet postavljena zahteva po ponovitvi akcije zbiranja interesentov.

Ker je bilo edino v lanskem letu razmerje med dinarjem in nemško marko stabilno, je bilo mogoče

točno izračunati finančno konstrukcijo gradnje.

Najprej so bile od starih izvajalcev ponudbe za izdelavo končnega načrta in kompletne gradnje.

Kot najbolj ugodno in primerno je svet krajevnih skupnosti ocenil ponudbo podjetja MEGLIČ - TELECOM iz Črnuče, ki sicer ni bila najcenejša, pač pa najkvalitetnejša. Podjetje Meglič je takoj začelo z delom.

Na podlagi te ponudbe je bilo izračunano razmerje pokrivanja stroškov, in sicer: naročniki 70%, krajevna skupnost, iz samopri-spevka, pa 30%.

Cena na naročnika je znašala: za stanovanja v blokih po 143 DEM - to je 1.000 dinarjev, za hišo pa 429 DEM oziroma 3.000 dinarjev, ob tem, da bi se prijavilo najmanj 75% gospodinjstev.

Na več sestankih s predsedniki hišnih svetov in lastniki hiš so bile te cene potrjene in dogovorjen način vplačevanja, po katerem naj bi se plačevalo v treh obrokih, vsaj 75% vplačil pa naj bi bilo vplačanih do konca leta 90.

Po teh dogovorih je stekla ponovna akcija zbiranja interesentov. Do oktobra 90 se je prijavilo 80%

gospodinjstev, vplačevanje pa ni potekalo čisto po dogovoru, ker je bilo do konca leta zbrano samo 43% denarja, 75% pa je bilo doseženih šele v sredini februarja 91.

To je povzročilo zakasnitev podpisa pogodbe z izvajalcem in plačila avansa, hkrati pa zakasnitev začetka in zaključka gradnje. Za precej časa se je gradnja zavlekla tudi zaradi vojne v juniju in raznih drugih vzrokov, na katere izvajalec niti krajevna skupnost nista mogla vplivati.

Kljub vsem devalvacijam in inflaciji v času od potrditve končnega načrta v novembru 90 pa do plačila zaključne situacije v oktobru 91, so vsi stroški gradnje poravnani.

Načrtovano razmerje pokrivanja: 70% naročniki in 30% krajevna skupnost pa se je zaradi zgoraj navedenih vzrokov spremenilo tako, da so naročniki pokrili 49%, krajevna skupnost pa 51% vseh stroškov, ki so dosegli 3.840.000 tolarjev.

Med gradnjo so se še vedno prijavljali zamudniki, tako da je sedaj priključenih 90% vseh gospodinjstev, to je 1212 priključkov.

FRANC ŠTEBE

Spominski pohod

V nedeljo, 27. 10. 1991, smo se učenci višjih razredov osnovne šole Toma Brejca odpravili v Repov kot in na Pastirce.

Jutro je bilo oblačno in mrzlo. Vrhovi gora so bili megleni. Zbrali smo se na avtobusni postaji. Vrhovi gora so bili megleni. Zbrali smo se na avtobusni postaji. Vrhovi gora so bili megleni. Zbrali smo se na avtobusni postaji.

Turo smo naglo začeli, zato so nekateri zaostali. Med hojo smo opazovali čudovito naravo. Na drevju se je svetilo ivje. Kmalu smo prišli do Rokovnjaških jam. Zima je letos prišla prej in presenetila še zeleno drevje. Na poti je ležalo predvsem jesenovo listje. V rezervatu smo videli ležati podrtá drevesa. Podrti jih je močan veter, ki je divjal poleti. Tam bodo ta drevesa ostala, dokler se ne bodo spremenila v prst. Nabirali smo smrekove veje. Po slabi uri hoje smo prišli do našega prvega cilja - spominske plošče Ivanu Robleku. Zakurili smo ogenj in si pogreli premrle ude. Tudi okrepčali smo se. Nekateri so se vrnili v Kamniško Bistrico.

Spočiti in pogreti smo bili pripravljeni nadaljevati pot. Najprej smo se povzpeli do groba, ki je malo naprej od plošče. Na njem smo prižgali svečo. Od tam smo nadaljevali pot do Pastircev. Pot na Pastirce se je vlekla - bilo je veliko ovinkov. Na tleh nas je pozdravil sneg. Med hojo smo se od časa do časa malce okeпали. V dolini je bila megla. Na bližnjih hribih se je videlo ivnato drevje. Vsa narava okoli nas je bila lepa kot v pravljici. Po uri hoje smo prišli do Pastircev. Malo smo posedeli in pomalicali. Veseli, ker smo premagali vse napore, smo hiteli v Kamniško Bistrico.

Pot ni bila težka. Uživali smo v naravi. Vsi smo bili navdušeni in se bomo prihodnjič spet z veseljem udeležili podobnih izletov. Spomladi načrtujemo izlet na Kokrško sedlo.

IVA HAFNER
7. a. OS Toma Brejca

Pomoč Dubrovniku in Podravski Slatini

Pred nekaj dnevi je občinska organizacija RK Kamnik poslala pomoč v Podravsko Slatino. Področje te občine na Hrvaškem: je močno prizadeto. Uničenih in poškodovanih je več vasi in naselij. Veliko ljudi je zbežalo, veliko pa jih vztraja na svojih domačijah. Mnogi med njimi so ostali brez vsega, brez oblačil, hrane in seveda brez strehe nad glavo.

Po telefonskem klicu za pomoč, ki sta ga poslala občinski odbor RK in »Bedem ljubavi« iz Podravske Slatine, je RK Kamnik pomoč tudi poslal.

Posebni dostavni avto, ki ga je vozil sekretar občinskega odbora RK Podravska Slatina, je pomoč Kamnika odpeljal na njihovo ogroženo področje. Prevzel je večje količine oblačil, nekaj hrane in pridelkov (krompir, zelje, jabolka), naložil pa je tudi divan, nekaj jogijev in drugo.

Našega razumevanja in pomoči so se zelo razveselili, in so hvaležni za vsako pomoč.

Bližajo se mrzli zimski dnevi. Ljudje na ogroženih področjih nimajo dovolj toplih nogavic, majic, pokrival. RK v Kamniku prosijo za pomoč v zbiranju volne, da bi iz nje žene v Podravski Slatini spletile topla oblačila. Prosimo torej občane, da bi sodelovali v akciji po svojih močeh, morda bomo tako marsikoga ogreli, zlasti pa najmlajše in starejše ljudi. Vsi, ki boste tako

pomoč pripravljati dati, storite to na običajen način - oglasite se na Rdečem križu. STANE SIMŠIČ

Sporočili smo že, da v Kamniku deluje Medžupnijska Karitas - dobrodelna organizacija, ki jo vodijo laiki. Njen namen je pomagati ljudem v stiski.

Tako smo na pobudo Škofijske Karitas organizirali zbiranje hrane za pomoč prizadetim v Dubrovniku. V četrtek, 7. 11. 1991, je z dvorišča mekinjskega samostana tovornjak odpeljal 4,5 t hrane proti Zagrebu. Tu je blago prevzelo društvo Sveti Vlaho, ki bo poslano stvari v primernem času odposlalo naprej v Dubrovnik.

ŽIRO RAČUN: MEDŽUPNIJSKA KARITAS KAMNIK
50140-621-6004 05 1310119-888168

Odziv pri zbiranju je presegel vsa pričakovanja. Do vrha naložen tovornjak pa je kazalec, da so ljudje kljub nezavidljivemu položaju še vedno pripravljeni pomagati drugim v stiski. Naša želja je, da bi omenjeni tovor prišel v roke tistim, ki so tega potrebni.

V imenu Medžupnijske Karitas Kamnik in v imenu tistih, ki jim je bila ta pošiljka namenjena, iskrena zahvala vsem darovalcem.

ČLOVEK JE SAMO TOLIKO VELIK, KOLIKOR LAHKO POMAGA SOČLOVEKU!

M. M.

Kisle kumarice Monte Carlo - naj živi demokracija!

Gospod Mihelj, šef Monte Carla, se je v Kamniškem občanu zelo razjezil, ker Kamničani ne sprejemajo preimenovanja gostilne Planinka v Monte Carlo. Počuti se celo ogroženega, ker da želi na ta način nekdo drug nadaljevati njegovo dobro začeto delo.

Po njegovem se imena Planinka drži slab sloves in odbija goste. Pravi, da ni več tabujev in je celo Univerza Edvarda Kardelja spremenila ime.

Žal se ni preimenovala v SORBONO (op. p.). Kdor je proti Monte Carlu, je torej proti demokraciji.

Pa vendar se je na zadnji seji občinske skupščine neki delegat v imenu krajanov spet upal vprašati, kdo je dovolil preimenovanje Planinke in zahteval, da se vrne staro ime.

Naj živi demokracija, pravi gospod Mihelj! Saj smo končno vendarle samostojna slovenska država, naj dodamo k temu demokraciji nekemu vzkliku.

Kam je izginil vodnjak?

Dogajajo se čudne reči. Čez noč izgine težak kamnit obod starega vodnjaka pri Korobačevi hiši v Kamniku. Nhče ne ve, kdo si ga je prilastil.

Zato je delegatka Marjeta Humarjeva na seji skupščine v imenu krajanov na pomoč poklicala pristojne občinske organe. Morda ga bodo z združenimi močmi odkrili in ga vrnili na staro mesto, kamor spada.

SKG se ne da

V Kamniku bi težko našli podjetje ali ustanovo, ki je v javnosti doživela toliko kritike kot SKG ali Stanovanjsko-komunalno gospodarstvo Kamnik. Samo v zadnjem času se je nadenj vsul plaz očitkov v zvezi z oddajanjem lokalov v najem, z izgradnjo telefonskega omrežja, problemi vrednotenja stanovanj in cenami storitev, ki jih opravlja za občino. Vendar SKG vse očitke bolj ali manj uspešno odbija in resno računa na novo pogodbo o upravljanju in vzdrževanju občinskega stanovanjskega fonda. Tako je to: oblast se menja. SKG pa ostaja. Včasih tudi malo zdrave konkurence ne bi škodilo.

Ni skrivnost

Moščane, pa tudi druge občane zelo zanima, koliko denarja je bilo porabljenega za prekladalno rampo za odpadke v suhadolski jami.

Seveda, če to ni skrivnost, je pristavil moščanski delegat na občinski seji in dejal, da na rampi že visita občinska in državna zastava, čeprav je bila Moščanom obljubljena predhodna razprava v skupščini.

Upajmo, da ne bo dolgo čakal na odgovor in da bo ta jasen in razumljiv.

Kje je pot na Žale?

Kamničani se radi ponašamo s pokopališčem na Žalah, ki ima res lepo lego. Domačini tudi bolj ali manj vemo, po kateri cesti lahko pridemo do njega. Velike preglavice pa ta pot povzroča tujcem. Tako je pred dnevi neki Dunajčan zaman iskal napis ali smerokaz, ki bi ga popeljal do naših Žal. Znašel se je že na cesti proti Tunjicam.

Žal zasilnega kašipota, ki ga je ob Dnevu mrtvih nekdo postavil pred kmetijsko zadrugo, ni bilo več. Ali je upravitelcem pokopališča tako težko postaviti dostojen, trajen smerokaz na pokopališče?

Zvočniki za delegate

Delegati občinske skupščine so pritrdili predlogu Albina Pirša, naj bi občina sejno dvorano ozvočila, saj ima že vsaka vaška cerkev ozvočenje.

Potem se verjetno tudi županu ne bo treba opravičevati, da preveč vpije, zato da bi ga delegati, ki se med sejo pogovarjajo, sploh slišali.

Seveda bo to nova skrb skupščinskega sekretarja Rafka, ki bo moral vrtni gumb ojačevalca in utišati prevroče diskusije, ki često ne potrebujejo ozvočenja.

(-lj)

Kamniški občan

KAMNIŠKI OBČAN - Ustanovitelj Skupščina občine Kamnik, izdajatelj Prelest. d.o.o. Ljubljana, Titova 37, direktor Tone Štrus. Predsednica časopisnega sveta Breda Podbrežnik-Vukmir. Uredniški odbor Dušan Lipovec, Vera Mejač, Bojan Pollak, Matic Romšak, Stane Simšič, Ivana Skamen, Franc Svetelj in Janez Votek. Glavni in odgovorni urednik Janez Votek. Strokovna sodelavka Vera Mejač. Tehnični urednik Andrej Glavan.

Kamniški občan izhaja dvakrat mesečno in ga prejema vsa gospodinjstva brezplačno. Naslov uredništva: Kamnik Titov trg 1, tel. 831-311 in n.c. 831-511, 831-504, 831-266 in 831-523 interna 29. Žiro račun: Prelest. d.o.o. 50102-601-3114. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Tiska Tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani, v nakladi 10.100 izvodov.

AZUR KAMNIK - Vrhpolje 170
Tel.: 832-875

Trgovina z gradbenim materialom

organizira

RAZPRODAJO

gradbenega materiala in stavbnega pohištva

Trgovina AZUR KAMNIK je za kupce pripravila izredno

UGODEN NAKUP

naslednjega materiala:

- izolacijskega materiala: izotek V3 in V4, bitumen, ibitol, strešna lepenka, stiropor vseh dimenzij
- modularna opeka, betonski kvadri 30 in 30cm
- okenske police iz marmorja
- premog Trbovlje
- betonska in opečna kritina
- betonska kritina, gladka in prana
- keramične talne in stenske ploščice
- kamni
- tekstilne stenske obloge Dekizol

VELIKA IZBIRA TALNIH KERAMIČNIH PLOŠČIC

NOVA PROIZVODNJA

gradbena lepila Novofix

- za keramiko
- za siporex
- fugirne mase
- izravnalne mase

UGODNE CENE
EVROPSKA KAKOVOST

STANOVANJSKA ZADRUGA
AZURIANA KAMNIK, VRHPOLJE 170
Tel.: 832-875
Posluje vsak dan od 7. do 18. ure
sobota od 8. do 12. ure

SE PRIPOROČAMO!